

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

**cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătire
de sezonul de încălzire 2024-2025**

din _____

Chișinău

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 480-482, art. 849) și art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Comisia guvernamentală de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau a energiei electrice și se aprobă componența acesteia, conform anexei nr. 1.

2. Comisia este convocată și condusă de către președintele Comisiei. În lipsa președintelui Comisiei, aceasta va putea fi convocată și condusă de vicepreședintele Comisiei.

3. Ministerul Energiei va asigura ținerea lucrărilor de secretariat a Comisiei.

4. Se aprobă Planul de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025 (în continuare – Plan de măsuri), conform anexei nr. 2.

5. Ministerele, alte autorități administrative centrale și instituțiile publice, în colaborare cu autoritățile publice locale, vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea prezentei hotărâri și a Planului de măsuri:

5.1. vor elabora și aproba planuri interne în vederea întreprinderii acțiunilor necesare pentru executarea măsurilor prevăzute în Planul de măsuri;

5.2. vor prezenta Ministerului Energiei, până la data de 30 octombrie și 30 noiembrie 2024, informația despre executarea măsurilor prevăzute în Planul de măsuri.

5.3. Ministerul Energiei va prezenta Guvernului, până la data de 5 a lunii următoare perioadei de raportare, informația privind progresul în realizarea Planului de măsuri pentru luna precedentă.

6. Punctul 4 din Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 238-240, art. 486) va avea următorul cuprins:

„4. În temeiul art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, se impune Societății pe Acțiuni „Energocom” obligația de stocare, în termen de până la 1 octombrie 2024, a unei

cantități de gaze naturale de 50 milioane de m³ în instalațiile de stocare din țările părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene. Obligația de stocare, prevăzută la acest punct, reprezintă o obligație impusă în interesul economic general.”

7. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

8. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

Ministrul Finanțelor

Petru ROTARU

COMPONENȚA

Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau a energiei electrice

Prim-ministru, președinte al Comisiei
Ministru al Energiei, vicepreședinte al Comisiei
Viceprim-ministru pentru Reintegrare
Viceprim-ministru, ministru al Dezvoltării Economice și Digitalizării
Viceprim-ministru, ministru al Agriculturii și Industriei Alimentare
Ministru al Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Ministru al Finanțelor
Ministru al Muncii și Protecției Sociale
Ministru al Afacerilor Interne
Ministru al Mediului
Ministru al Educației și Cercetării
Ministru al Sănătății
Director al Agenției Proprietății Publice
Director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică
Director al Agenției Rezerve Materiale
Director al Agenției „Moldsilva”
Director al Agenției Achiziții Publice
Directorul general al Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor
Șef al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică
Director al Centrului Național pentru Energie Durabilă
Director al Serviciul Vamal
Director al Serviciul Fiscal de Stat
Șef al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență
Reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova
Director al Societății pe Acțiuni (în continuare SA „Administrația de Stat a Drumurilor”
Director al întreprinderii de stat (în continuare ÎS) „Calea Ferată din Moldova”
Director al SA „Moldovagaz”
Director al SA „Energocom”
Director al Societății cu Răspundere Limitată (în continuare SRL) „Moldovatransgaz”
Director al SRL „Vestmoldtransgaz”
Director al SA „Termoelectrica”
Director al SA „CET-Nord”
Director al ÎS „Moldelectrica”
Director al SA „RED-Nord”
Director al Întreprinderii cu Capital Străin (în continuare ÎCS) „Premier Energy Distribution” SA
Director al ÎCS „Premier Energy” SRL
Director al SA „FEE-Nord”
Director Dezvoltare în cadrul AO „Alianța pentru Eficientă Energetică și Regenerabile”
Manager de Program în cadrul Comunității pentru advocacy și politici publice „WatchDog.MD”

Planul de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025

I. CONTEXT ȘI FUNDAMENTARE

1. Piața europeană și globală a gazelor naturale a suferit un șoc major de aprovizionare în anul 2022: reducerea bruscă de către Federația Rusă a livrării gazelor naturale către Uniunea Europeană (UE) a pus o presiune fără precedent asupra pieței, declanșând o criză globală a gazelor naturale. În ciuda acestor reduceri a gazelor naturale livrate de Federația Rusă, UE a reușit asigurarea unui nivel al instalațiilor de stocare a gazelor naturale cu mult peste mediile istorice. Creșterea semnificativă a nivelului stocurilor de gaze naturale a fost susținută de o combinație de măsuri de politici bine adaptate, un flux record de gaze naturale lichefiate (GNL) și o scădere bruscă a consumului de gaze naturale, în special în industriile mari consumatoare de gaze naturale și energie. Criza gazelor naturale a scos în evidență clar că tranzițiile la energia curată sunt urgente și vor contribui la creșterea stabilității pe piața globală a gazelor naturale.

2. Potrivit [Raportului Agenției Internaționale pentru Energie \(AIE\) privind piața gazelor naturale](#), piețele gazelor naturale au rămas relativ stabile pe parcursul iernii 2023/2024 din emisfera nordică. În trimestrul I 2024, prețurile spot pentru gazele naturale în Asia și Europa au scăzut la nivelurile de dinaintea crizei energetice, în timp ce în Statele Unite prețurile Henry Hub s-au prăbușit la minimele din ultimele decenii. Deși sezonul de încălzire 2023/2024 a fost în medie cu temperaturi mai ridicate, acesta a fost însoțit de perioade scurte cu temperaturi severe și de creșteri bruște ale cererii de gaze, ceea ce a evidențiat importanța flexibilității aprovizionării cu gaze naturale pentru securitatea energetică.

3. După reechilibrarea din 2023, se așteaptă ca piețele gazelor naturale să revină la o creștere mai puternică a cererii în 2024, determinată în principal de sectorul industrial și energetic din economiile cu creștere rapidă din Asia. Expansiunea continuă a surselor regenerabile de energie și îmbunătățirea disponibilității energiei nucleare vor avea impact asupra producției de energie electrică pe bază de gaze naturale pe piețele dezvoltate.

4. Tensiunile geopolitice reprezintă cel mai mare risc pentru perspectivele pe termen scurt. De la începutul anului, comerțul cu gaze naturale lichefiate a fost oprit în Marea Roșie, în timp ce Rusia continuă atacurile asupra infrastructurii energetice, inclusiv asupra instalațiilor de stocare a gazelor naturale. În acest context, securitatea aprovizionării cu gaze naturale rămâne un aspect esențial al elaborării politicilor energetice, iar riscurile legate de prognozele AIE evidențiază necesitatea de a consolida cooperarea internațională, inclusiv în ceea ce privește evaluarea și punerea în aplicare a opțiunilor de flexibilitate de-a lungul lanțurilor valorice ale gazelor naturale și GNL.

5. [Conform comunicatului AIE din septembrie 2024 referitor la Raportul privind Securitatea energetică a Ucrainei și iarna viitoare](#), intensificarea atacurilor începând din primăvara anului 2024 a lăsat infrastructura energetică a Ucrainei într-o stare foarte vulnerabilă pentru iarna viitoare. Strategia Federației Ruse s-a concentrat asupra infrastructurii de generare și de transport și a utilizat combinații de rachete și drone pentru a eluda apărarea aeriană a Ucrainei. Ca urmare, Ucraina a suferit daune mai extinse și mai durabile asupra infrastructurii sale energetice în comparație cu atacurile din primele etape ale războiului, chiar și cu sprijinul continuu al donatorilor pentru reparații.

6. În 2023, cererea mondială de gaze a crescut cu doar 0,5%, deoarece creșterea din China, America de Nord și țările bogate în gaze din Africa și Orientul Mijlociu a fost parțial compensată de scăderile din alte regiuni. Pe măsură ce restricțiile legate de pandemie s-au relaxat și activitatea economică a revenit, China și-a recâștigat poziția de cel mai mare importator mondial de GNL (deși importurile de GNL ale Chinei în 2023 erau încă sub nivelul din 2021), cererea de gaze naturale crescând cu 7%. În schimb, consumul de gaze naturale în Europa a scăzut cu 7%, atingând cel mai scăzut nivel din 1995. Această scădere a fost cauzată de expansiunea rapidă a surselor regenerabile de energie și de disponibilitatea

crescută a energiei nucleare, care au influențat cererea de gaze naturale atât în Europa, cât și pe piețele dezvoltate din Asia, determinând scăderea prețurilor.

7. În 2024, se estimează că cererea mondială de gaze va crește cu 2,5%, adică 100 de miliarde (mlrd.) de metri cubi. În 2024, se preconizează o iarnă mai rece, comparativ cu temperaturile neobișnuit de blânde înregistrate în 2023, ceea ce va determina probabil o creștere a cererii de încălzire a spațiilor în sectorul rezidențial și comercial. Prețurile gazelor naturale au scăzut brusc după maximele record înregistrate în 2022, ceea ce susține, de asemenea, redresarea cererii de gaze. În timp ce prețurile rămân cu mult peste mediile istorice, cererea în sectorul industrial sensibilă la preț va înregistra o revenire la creștere, [conform raportului AIE](#). În ceea ce privește producția de energie electrică, se preconizează că utilizarea gazului va crește doar marginal, deoarece se estimează că creșterea consumului de gaze naturale în regiunea Asia-Pacific, America de Nord și Orientul Mijlociu va fi parțial compensată de reducerea cererii în Europa.

8. În ceea ce privește oferta, disponibilitatea gazelor a rămas relativ limitată în 2023, deoarece creșterea producției globale de GNL nu a fost pe măsura așteptărilor. De fapt, creșterea producției nu a fost suficientă pentru a compensa declinul continuu al livrărilor de gaze rusești prin conducte către Europa. Creșterea ofertei a fost, de asemenea, foarte concentrată din punct de vedere geografic, Statele Unite devenind cel mai mare exportator mondial de GNL, reprezentând 80% din oferta suplimentară de GNL în 2023.

Având în vedere că se preconizează că oferta va fi din nou limitată în 2024, se așteaptă ca o creștere limitată a producției globale de GNL să limiteze creșterea cererii, în special în Europa și pe piețele dezvoltate din Asia. Se preconizează că oferta de GNL va crește cu 3,5% în acest an, cu mult sub rata de creștere de 8% înregistrată în perioada 2016-2020, deoarece întârzierile în ceea ce privește noile instalații de gaze lichefiate și problemele legate de disponibilitatea gazului la proiectele existente ar putea amâna creșterea ofertei până în 2025. Cererea în creștere și oferta restrânsă ar putea contribui semnificativ la fluctuațiile prețurilor pe parcursul anului.

9. Conform raportului AIE, incertitudinile geopolitice reprezintă cel mai mare factor de risc pentru piețele globale de gaze în 2024. Invazia Rusiei în Ucraina, tensiunile crescute din Orientul Mijlociu și preocupările legate de interferența deliberată cu infrastructura critică, cum ar fi conductele, au potențialul de a genera volatilitate suplimentară. În 2023, au fost introduse măsuri de politică și noi reglementări pe principalele piețe de import, cu accent pe accesibilitatea și securitatea aprovizionării. UE a lansat Platforma energetică pentru achiziții comune de gaze naturale, Japonia a inițiat „Rezervele Strategice de GNL” începând cu sezonul de încălzire 2023/2024, iar China își formulează Politica de Utilizare a Gazelor Naturale, stabilind principiile directe pentru o „creștere ordonată a cererii de gaze naturale” în următorii ani.

10. Dependența de importurile de energie în Europa nu a suferit modificări importante în ultimii ani, Europa rămânând puternic dependentă de importurile de energie. Un incident la un gazoduct din Norvegia în trimestrul II 2024, a determinat modificări importante de preț pe burse, la fel cum se întâmpla înainte de criză în situația întreruperii/limitării gazelor naturale livrate din Rusia. Analiza datelor Eurostat demonstrează că măsurile luate în ultima perioadă nu au modificat semnificativ nivelul de securitate energetică al Europei, înlocuindu-se dependența de Rusia cu dependența de alte țări. Se poate observa că dependența de importurile de energie din Rusia a scăzut de 3 ori, dar nu a fost eliminată total. Au scăzut semnificativ cantitățile de gaze importate prin conducte din Rusia, acestea reducându-se de 4 ori, dar au crescut de 3 ori importurile de GNL din Rusia.

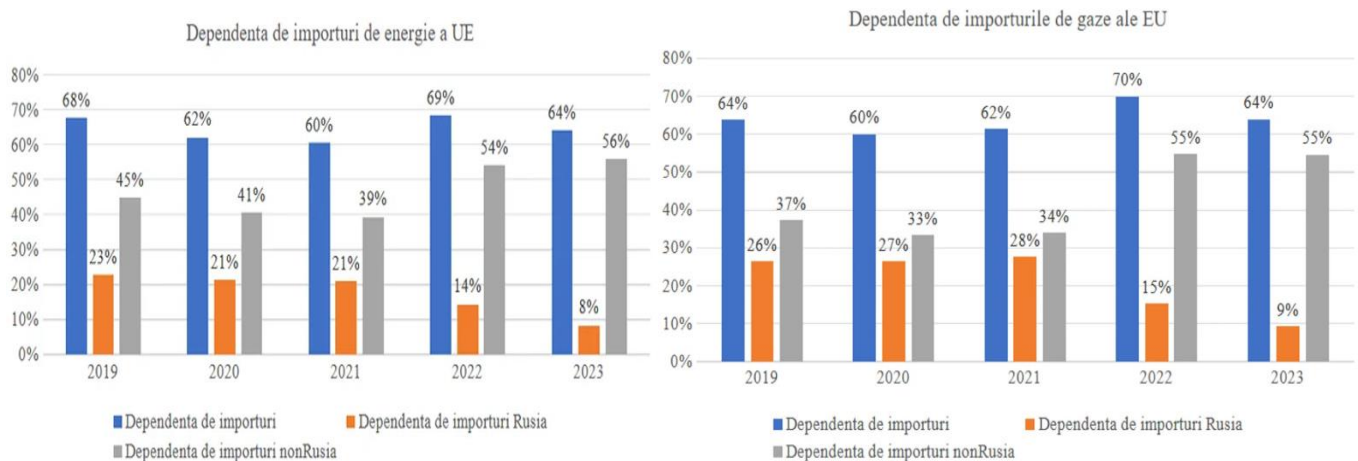

Figura 1. Dependenta de importuri de energie/gaze naturale ale UE în perioada 2019-2023, %

Sursa: <https://asociatiaenergiainteligenta.ro/ro/author/editor/>

Totodată, [conform informației publicate de Eurostat](#), cererea de gaze naturale în UE a fost în scădere timp de doi ani consecutivi, după un declin anual de 13,3% în 2022, cererea reducându-se cu încă 7,4% în 2023, la aproximativ 362 mlrd. m³ în 2023. Aceasta reprezintă, de asemenea, cea mai scăzută cerere înregistrată de la începutul colectării de către Eurostat a datelor lunare cumulate în 2008. Reducerea vine pe fondul măsurilor prevăzute în Regulamentul UE nr. 1369/2022 al Consiliului privind măsurile coordonate de reducere a cererii de gaze, ca parte a planului REPowerEU de a opri dependența blocului comunitar de combustibilii fosili din Rusia, precum și urmare a crizei energetice și creșterea prețurilor la energie.

11. [La 25 martie, Consiliul UE a adoptat oficial o recomandare](#) care încurajează statele membre să continue să își reducă consumul de gaze cu cel puțin 15% până la sfârșitul lunii martie 2025. Legislația de urgență care includea obiectivul voluntar de reducere a cererii cu 15% a expirat la 31 martie 2024, dar statele membre ale UE au convenit să prelungească măsurile în temeiul unei recomandări până la sfârșitul iernii viitoare. Noua recomandare îndeamnă statele membre UE să reducă cererea de gaze cu cel puțin 15% față de consumul lor mediu de gaze naturale înregistrat în perioada 1 aprilie 2017 - 31 martie 2022.

În contextul celor menționate mai sus, Guvernul Republicii Moldova, la fel ca statele membre UE, își propune realizarea măsurilor de reducere a consumului de gaze naturale cu cel puțin 15% față de consumul mediu de gaze naturale înregistrat în perioada 1 aprilie 2017 - 31 martie 2022 (*consumul mediu anual în perioada aprilie 2017 – martie 2022 a fost de aproximativ 1,1 mlrd. m³*).

12. Republica Moldova se confruntă cu mai multe provocări critice în sectorul energetic, care au fost accentuate de agresiunea militară rusă în curs de desfășurare în țara vecină Ucraina. Creșterea economică a țării nu poate fi atinsă dacă aprovizionarea cu resurse energetice principale este supusă unor întreruperi/limitări permanente și dacă prețurile energiei sunt instabile și inaccesibile. Contextul geopolitic actual, care implică războiul de la hotar din Ucraina și politizarea comerțului cu resurse energetice de către Federația Rusă, a crescut exponențial riscurile de aprovizionare cu energie, toate economiile majore din UE confruntându-se în ultimii ani cu o creștere a prețurilor pentru energia electrică și gaze naturale, iar nivelul de expunere a Republicii Moldova la șocuri externe este și mai mare decât media și va persista pe termen lung.

13. Republica Moldova este dependentă practic 100% de importurile de gaze naturale. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, acestea fiind posibil a fi stocate în statele vecine sau în alte țări ce dispun de instalații de stocare. Aprovizionarea și infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul Guvernului Republicii Moldova. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară.

14. Deși, există în prezent un contract de furnizare a gazelor naturale pe un termen de cinci ani între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, în continuare persistă riscul privind rezoluțiunea unilaterală a

Contractului de către SAP „Gazprom”, astfel existând riscul ca în orice moment livrările de gaze naturale să fie limitate sau sistate. Cantitatea livrată prin acest contract a fost limitată de SAP „Gazprom” la 5,7 mil. m³/zi începând cu octombrie 2022. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale, de 5,7 mil. m³/zi, livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat de către SA „Moldovagaz” pentru acoperirea consumului malului stâng al Nistrului și pentru producerea energiei electrice de către Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan (în continuare – MGRES) pentru malul drept.

15. Considerând riscurile existente în privința securității aprovizionării Republicii Moldova cu energie electrică și gaze naturale, Guvernul prin prezenta hotărâre vine cu mai multe măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și măsuri de atenuare a impactului asupra prețurilor și securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau energiei electrice.

16. Este de remarcat că, întru atenuarea impactului crizei energetice și pregătirea pentru sezonul de încălzire 2022-2023 și 2023-2024, Guvernul Republicii Moldova a asigurat monitorizarea și implementarea mai multor măsuri de reducere a consumului de energie, stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 606/2022 și Hotărârea Guvernului nr. 566/2023. Astfel, în sezonul de încălzire 2022-2023 și 2023-2024 comparativ cu sezonul de încălzire 2021-2022, datorită măsurilor întreprinse precum și a temperaturilor mai ridicate comparativ cu anii precedenți, consumul de gaze naturale (ce include și volumul gazelor naturale destinat pierderilor în rețelele de gaze naturale) a fost redus cu circa 44% (de la 946 la 527 mil. m³) și respectiv 25% (de la 946 la 712 mil. m³).

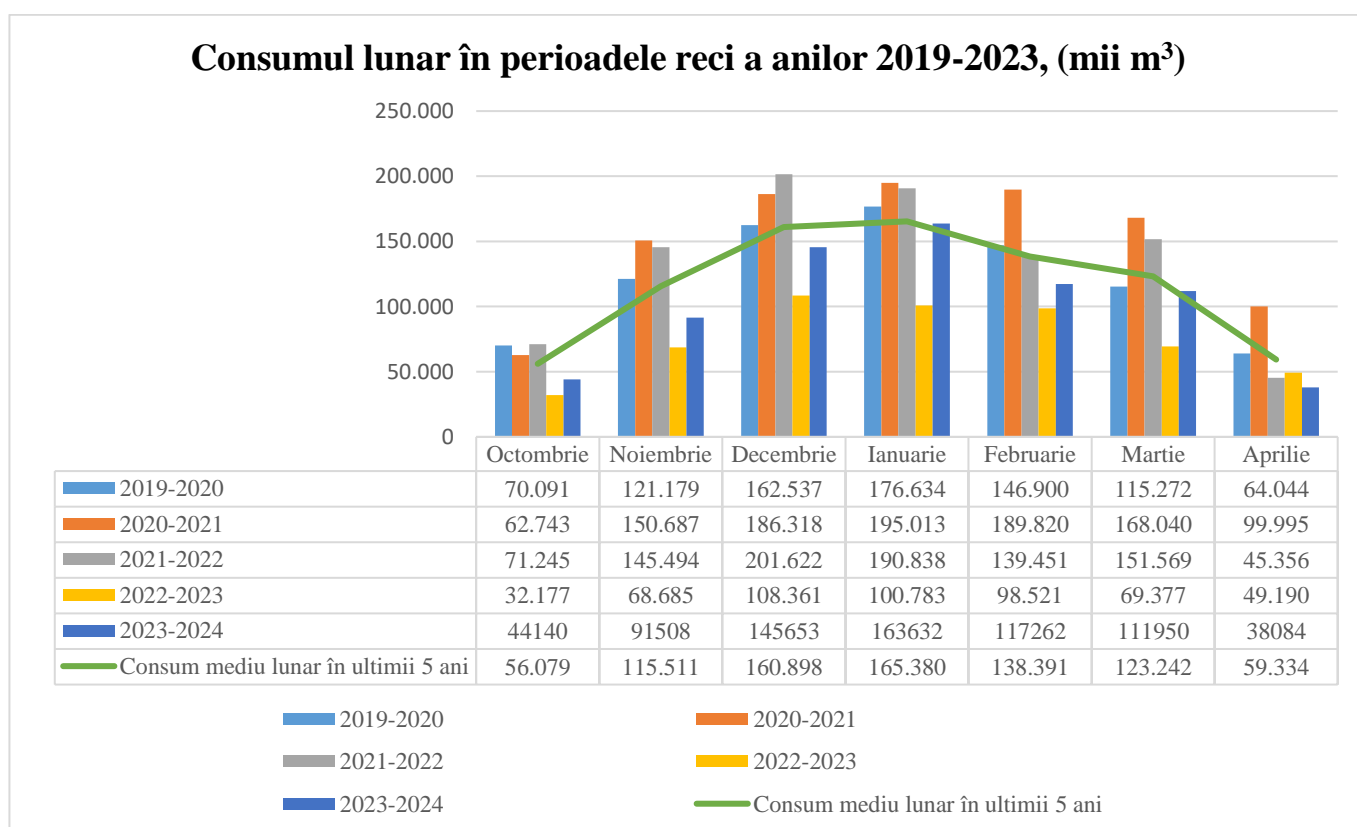

Figura 2. Consumul lunar de gaze naturale înregistrat în perioada octombrie 2019 – aprilie 2024, mil. m³
Sursa: ANRE

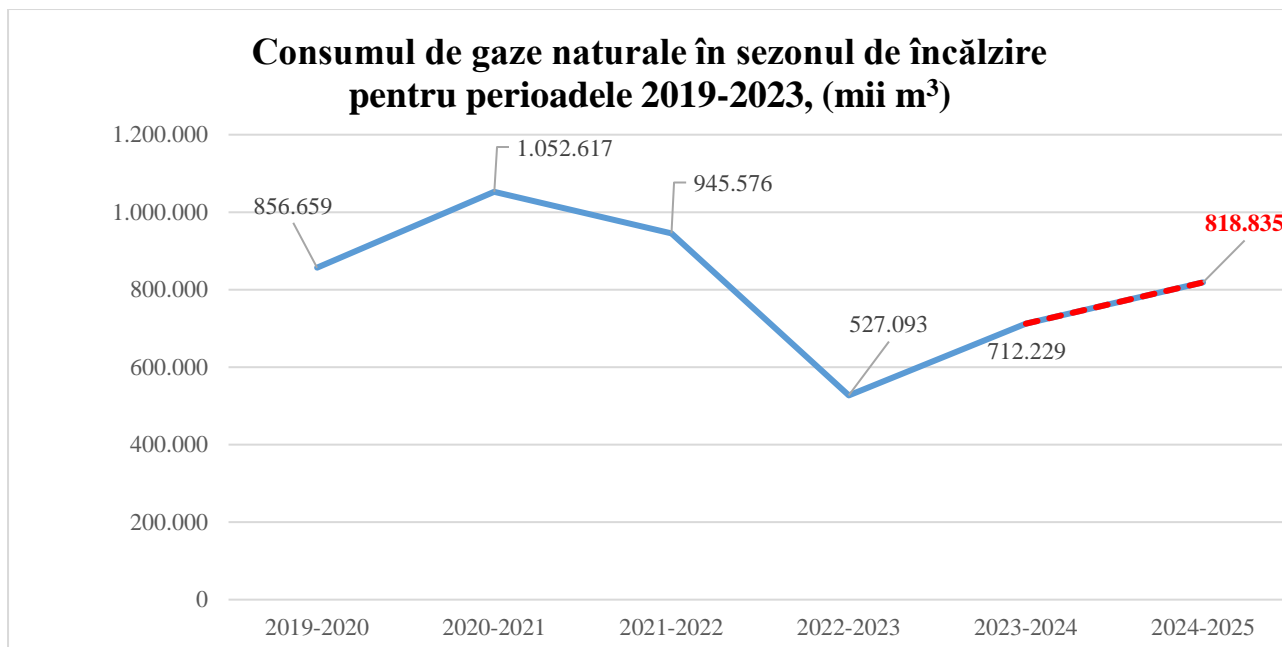

Figura 3. Consumul de gaze naturale înregistrat în perioadele sezonului de încălzire octombrie-aprilie 2019-2024 și consumul estimat pentru sezonul de încălzire octombrie 2024 – aprilie 2025, mii m³

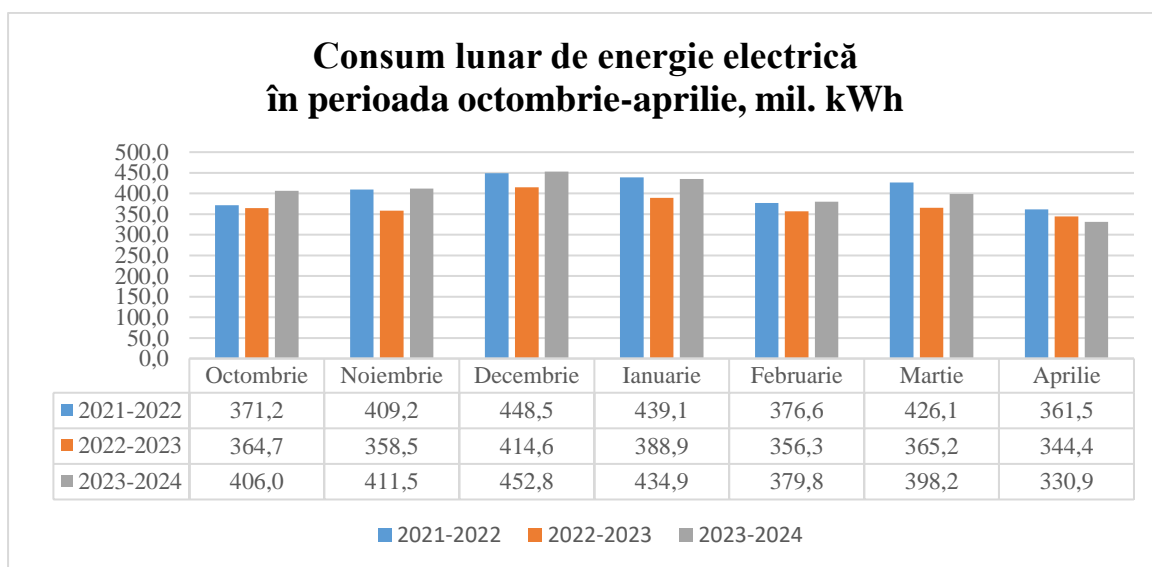

Figura. 4. Consumul lunar de energie electrică înregistrat în perioada octombrie-aprilie 2021-2024, mil. kWh
Sursa: ÎS „Moldelectrica”

17. În baza datelor disponibile pe platforma AGSI (Aggregated Gas Storage Inventory), în diagramele de mai jos este prezentat nivelul stocurilor de gaze naturale în UE în diferite perioade pe parcursul anilor 2018-2023 și evoluția prețurilor gazelor naturale la bursa TTF (Title Transfer Facility).

Nivelul stocurilor de gaze naturale în UE și evoluția prețurilor gazelor naturale TTF Futures

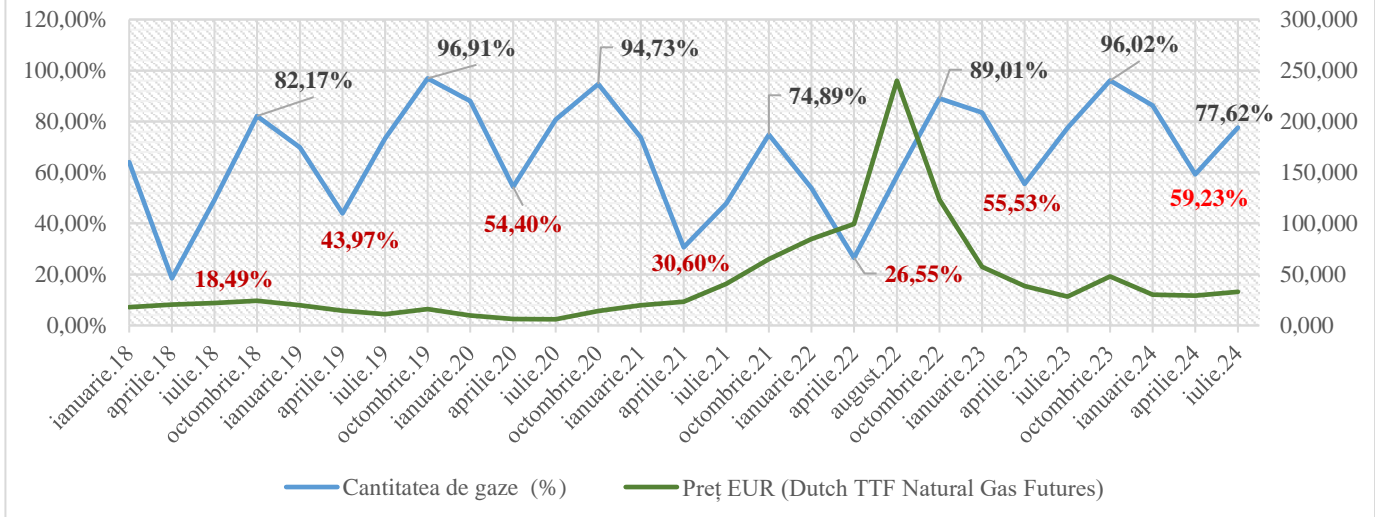

Figura 5. Nivelul stocurilor de gaze naturale în UE (%) și evoluția prețurilor gazelor naturale la bursa TTF Futures (Euro/MWh)

Sursa: <https://agsi.gie.eu/>

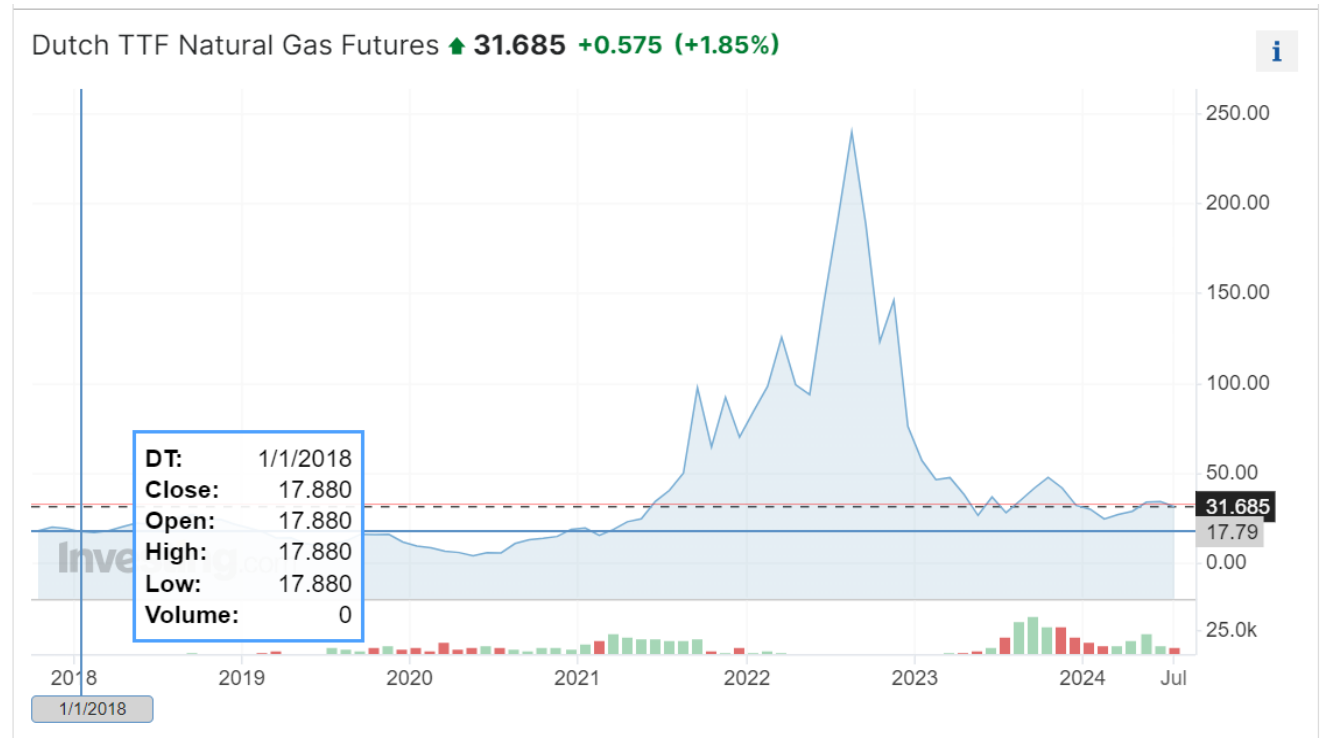

Figura 6. Evoluția lunară a prețurilor gazelor naturale la bursa TTF Futures în perioada 2018-2024, Euro/MWh

Sursa: <https://www.investing.com/commodities/dutch-ttf-gas-cl-futures>

Nivelul stocurilor de gaze naturale în UE la situația din 1 Aprilie 2018-2024

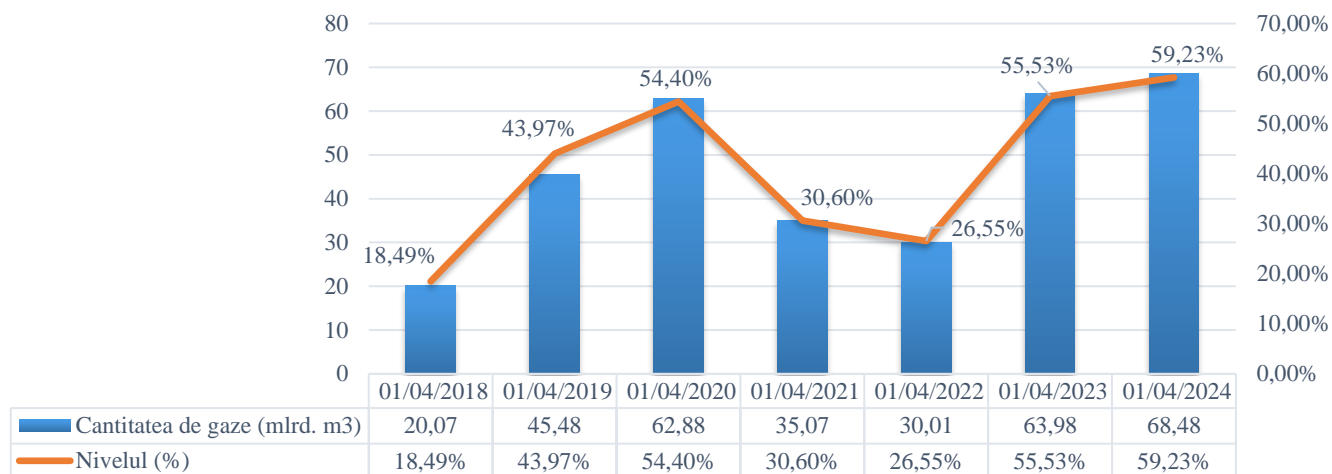

Figura 7. Nivelul stocurilor de gaze naturale în UE la situația din 1 Aprilie 2018-2024, %/mlrd. m³

Sursa: <https://agsi.gie.eu/>

La 1 aprilie 2024, nivelul stocurilor de gaze din UE se situează în intervalul cel mai ridicat din ultimii 5 ani, la 59,2%, cu 68,5 mlrd. m³. Scăderea consumului de gaze - ca urmare a vremii relativ blânde din sezonul de încălzire 2023/2024, a efectului prețurilor ridicate anterioare, a măsurilor specifice introduse de statele membre UE (măsurilor de umplere a instalațiilor de stocare gaze naturale aplicate de statele membre UE în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr. 2022/1032, a măsurilor de reducere a consumului de gaze naturale realizate în conformitate cu Regulamentul UE 2022/1369) și a comportamentului individual al utilizatorilor - a contribuit la volumul record de gaze în depozite la începutul perioadei de injecție.

La situația din 1 iulie 2024, stocurile de gaze naturale în UE sunt la cel mai ridicat nivel înregistrat în această perioadă în ultimii 5 ani, nivelul de umplere a instalațiilor de stocare a gazelor naturale fiind de circa 77,6%. La situația din 1 septembrie 2024, nivelul de umplere a instalațiilor de stocare a gazelor naturale din UE este de circa 92,4%.

18. Regimul de funcționare a cazanelor energetice doar prin arderea păcurii 100% nu este considerat unul fiabil, deoarece regimul respectiv duce la deteriorarea utilajului termoenergetic cât și a utilajului auxiliar. Astfel, la funcționarea a 100% în baza păcurii, la cazanele energetice în perioada sezonului de încălzire 2022-2023 au fost înregistrate următoarele efecte negative:

- depunerea intensivă a particulelor solide (funingine) pe suprafețele de încălzire din partea convectivă a cazanului, ca urmare - scăderea intensității schimbului de transfer de căldură și creșterea temperaturii la suprafața metalului;
- depunerea de impurități pe suprafețele de încălzire interioare a preîncălzitorului regenerativ de aer a cazanelor energetice, creșterea rezistenței aerodinamice a acestora;
- purjarea zilnică a duzelor, care necesită trecerea la arderea gazului natural cu micșorarea simultană a sarcinii la blocul energetic, ca urmare - o scădere a fiabilității;

Reieșind din experiența SA „Termoelectrica” în sezonul de încălzire 2022-2023, s-a demonstrat că funcționarea CET Sursa 1 cu utilizarea combinată a combustibilului (gaze naturale – 50% și păcură – 50%) este cel mai fiabil regim, ceea ce reduce semnificativ eventualele efecte negative. Utilizarea combinată a combustibilului gaze naturale - păcură se va considera a fi aplicată în dependență de evoluțiile prețurilor la resursele energetice, disponibilitatea resurselor energetice și impactul asupra vulnerabilității consumatorilor. Utilizarea combinată a combustibilului gaze naturale - păcură nu se examinează a fi aplicată în sezonul de încălzire 2024-2025, având în vedere că nu se estimează a fi înregistrate în această perioadă deficite de gaze naturale pentru acoperirea consumului de gaze naturale al consumatorilor de pe malul drept.

Tabelul 1 indică consumul lunar (octombrie-aprilie) estimat de păcură și gaze naturale în cazul funcționării SA „Termoelectrica” în bază de păcură în sezonul de încălzire 2024-2025.

Tabelul 1. Consumul estimat de păcură și gaze naturale în cazul funcționării SA „Termoelectrica” (doar Centrala electrică cu termoficare - CET Sursa nr. 1) în baza de păcură în perioada octombrie 2024 - aprilie 2025.

	SA „Termoelectrica” CET Sursa nr. 1	2024			2025				Total
		Oct	Nov	Dec	Ian	Feb	Mar	Apr	
100% păcură	Cantitatea de gaze naturale, mil. m ³	0,75	0,74	0,77	0,77	0,70	0,77	0,73	5,24
	Cantitatea de păcură, mii tone	11,85	29,02	38,4	38,11	32,64	33,31	15,1	198,42
	Cantitatea de gaze naturale estimat a fi redus, mil. m ³	13,9	34,4	45,28	44,52	38,32	39,25	17,8	233,1
50% păcură	Cantitatea de gaze naturale, mil. m ³	7,33	17,4	23,04	22,66	19,53	20,02	9,27	119,25
	Cantitatea de păcură, mii tone	6,24	14,81	19,52	19,37	16,61	16,97	7,85	101,38
	Cantitatea de gaze naturale estimat a fi redus, mil. m ³	7,32	17,38	23,01	22,63	19,5	19,99	9,3	119,09

Sursa: SA „Termoelectrica”

19. În tabelul 2 este prezentat Consumul lunar de gaze naturale estimat al consumatorilor casnici și non-casnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), inclusiv sectorul energetic, estimat în baza datelor disponibile privind consumul mediu de gaze naturale înregistrat în perioada respectivă în ultimii 5 ani. Astfel, în sezonul de încălzire 2024-2025 se estimează un consum total de gaze naturale de 818,8 mil. m³, din care consumatorii casnici -37%, consumatori noncasnici – 63%, sectorul energetic reprezentând circa 43% din consumul total de gaze naturale prognozat.

Tabelul 2. Consumul lunar de gaze naturale estimat al consumatorilor casnici și non-casnici din Republica Moldova (malul drept al râului Nistru), mil. m³

Volume estimate	2024			2025				Total
	Oct	Nov	Dec	Ian	Feb	Mar	Apr	
Consumul de gaze naturale estimat, total	56.1	115.5	160.9	165.4	138.4	123.2	59.3	818.8
inclusiv								
Consumatori casnici	21.0	38.0	61.0	65.0	51.0	45.0	23.0	304.0
Consumatori non-casnici, din care	35.1	77.5	99.9	100.4	87.4	78.2	36.3	514.8
<i>Sectorul energetic</i>	16.9	49.7	69.5	71.7	67.1	57.2	21.3	353.4

Tabelul 3. Volumele de gaze naturale livrate de SA „Moldovagaz” către ambele maluri ale râului Nistru în perioada 2021-2024 (octombrie-aprilie), mil. m³

Perioada Octombrie-Aprilie	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Consum malul drept, din care	927.1	516.4	669.4
SA „Termoelectrica”, SA „CET-Nord” și Centrale Termice (CT)	300.7	134.9	291.1
Consum malul stâng, din care	1285.7	1022.5	1163.4
MGRES	766.6	569.4	727.7
Total	2212.8	1538.9	1832.9

Sursa: SA „Moldovagaz”

20. În tabelul 4 este prezentată cantitatea de energie electrică estimată a fi necesară pentru acoperirea consumului malului drept în perioada octombrie 2024 - aprilie 2025, divizată pe energia electrică produsă local și cea necesară a fi importată din alte surse, reieșind din datele înregistrate de facto în perioada precedentă.

Tabelul 4. Consumul lunar de energie electrică estimat pentru perioada octombrie 2024 – aprilie 2025, mil. kWh

Cantități estimate	2024			2025				Total	
	Oct	Noi	Dec	Ian	Feb	Mar	Apr	mil. kWh	%
Total consum, mil. kWh, inclusiv	406.0	411.5	452.8	434.9	379.8	398.2	330.9	2814.2	100
Producție locală	65.2	106.4	145.1	161.6	149.6	151.6	72.7	852.1	30.28
<i>Din care produsă din surse regenerabile de energie (fără mecanismul contorizării nete)</i>	35.8	34.9	28.1	35.7	40.1	42.5	42.6	259.8	9.23
Din alte surse	340.8	305.1	307.7	273.3	230.3	246.6	258.3	1962.1	69.72

Sursa: ÎS „Moldelectrica” (date privind consum energie electrică înregistrat de facto în anul 2023)

21. Din tabelul 5 și figura 8 și 9 se observă că energia electrică produsă din surse regenerabile de energie (fără a fi considerată energia electrică produsă pentru consum propriu de consumatorii care au beneficiat de mecanismul de suport contorizare netă) în ultimii 2 ani practic s-a dublat, majorându-se cu circa 124,2 mil. kWh sau 91,6%, de la 135,6 mil. kWh în perioada octombrie-aprilie 2021-2022 până la 259,8 mil. kWh în perioada octombrie-aprilie 2023-2024. Din producția locală de 852.1 mil. kWh înregistrată în sezonul de încălzire 2023-2024, circa 30,5% sau 259,8 mil. kWh a reprezentat energie electrică produsă din surse regenerabile de energie (inclusiv energia electrică produsă de ÎS „Nodul Hidroenergetic Costești”).

Prin modificările aprobate la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, prin care prevederile Directivei (UE) 2018/2001 au fost transpuse în legislația națională, s-a stabilit necesitatea trecerii de la mecanismul de contorizare netă, care în cazul Republicii Moldova, poate fi considerat că și-a atins pe deplin obiectivul primar de a crește interesul consumatorilor finali pentru dezvoltarea proiectelor de autoconsum, cu mecanismul de facturare netă, care asigură dezvoltarea sustenabilă a acestui segment prin oferirea semnalelor de preț. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2024 se aplică mecanismul de facturare netă, în cazul producătorilor de energie verde pentru consumul propriu.

 Tabelul 5. Producția de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie (SRE) în perioada 2021-2024 (octombrie-aprilie), mil. kWh

Energie electrică produsă din SRE, fără mecanismul contorizării nete	Oct	Noi	Dec	Ian	Feb	Mar	Apr	TOTAL	
2021-2022	13.1	18.8	21.6	23.4	16.4	18.8	23.4	135.6	
2022-2023	20.3	17.2	18.4	22.8	27.9	31.7	29.9	168.3	
2023-2024	35.8	34.9	28.1	35.7	40.1	42.5	42.6	259.8	
2022/2021	mil. kWh	7.2	-1.6	-3.2	-0.6	11.5	12.9	6.5	32.7
	%	55.0	-8.5	-14.8	-2.6	70.1	68.6	27.8	24.1
2023/2022	mil. kWh	15.5	17.7	9.7	12.9	12.2	10.8	12.7	91.5
	%	76.4	102.9	52.7	56.6	43.7	34.1	42.5	54.4
2023/2021	mil. kWh	22.7	16.1	6.5	12.3	23.7	23.7	19.2	124.2
	%	173.3	85.6	30.1	52.6	144.5	126.1	82.1	91.6

Sursa: ÎS „Moldelectrica”

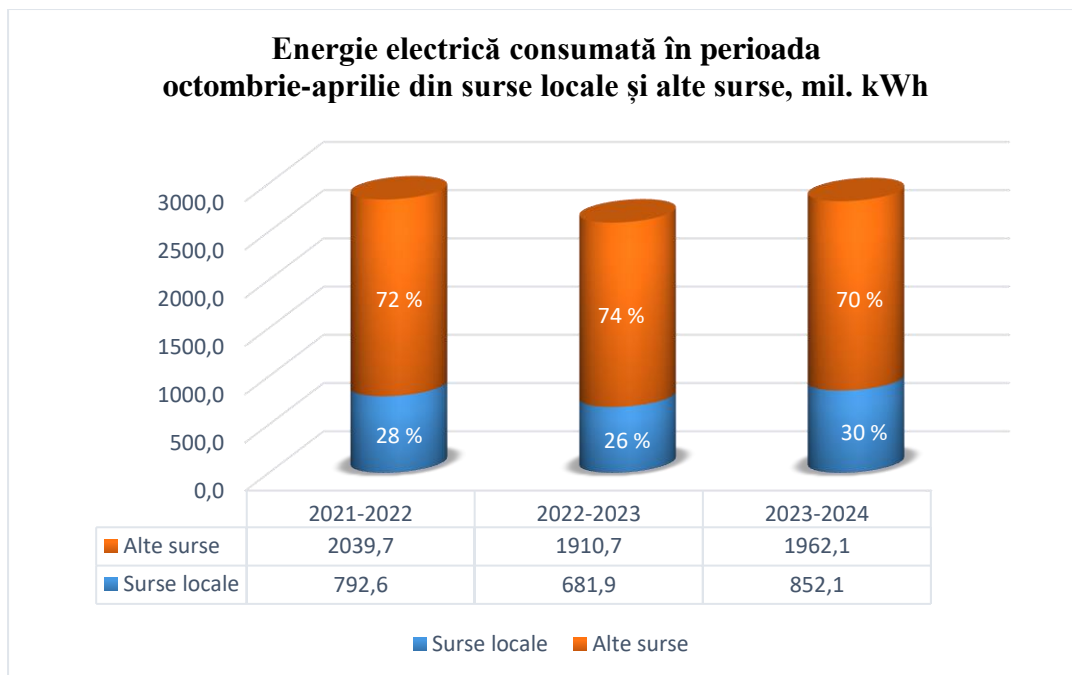

Figura 8. Energie electrică consumată în perioada octombrie-aprilie 2021-2024 din surse locale și alte surse, mil. kWh

Sursa: ÎS „Moldelectrica”

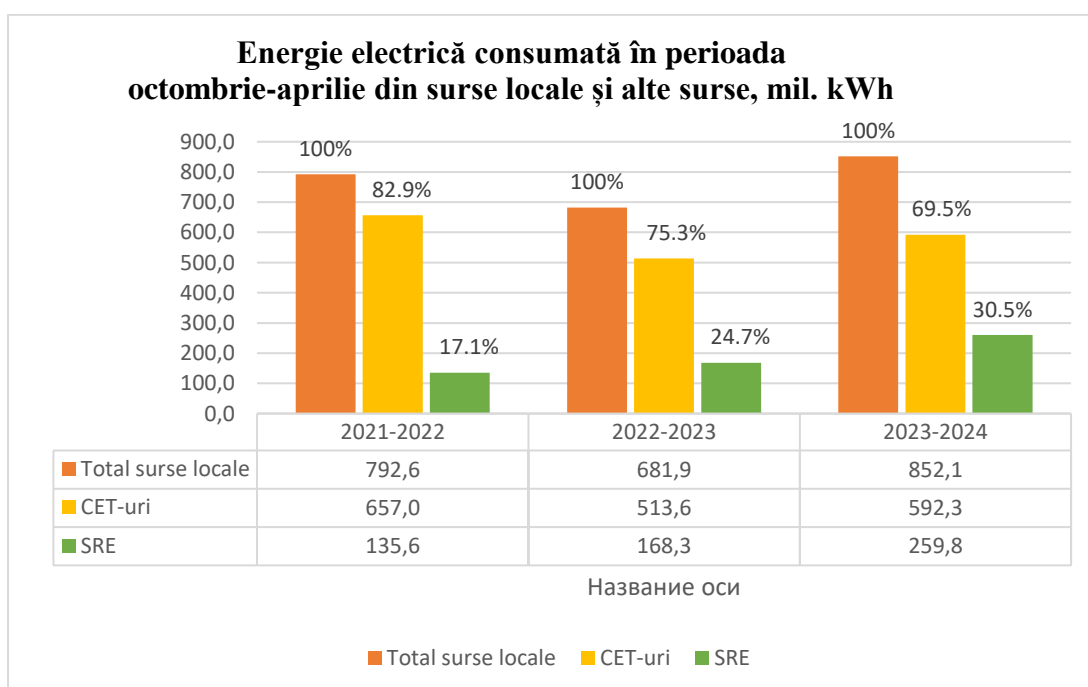

Figura 9. Energie electrică produsă în perioada octombrie-aprilie 2021-2024 din surse locale, mil. kWh

Sursa: ÎS „Moldelectrica”

II. ANALIZA POTENȚIALELOR RISCURI ÎN CAZUL UNOR LIMITĂRI SAU SISTĂRI DE GAZE NATURALE ȘI/SAU ENERGIE ELECTRICĂ

22. Având în vedere contextul local și regional privind aprovizionarea cu gaze naturale, precum și riscurile de sistare a gazelor naturale livrate în baza Acordului Adițional din octombrie 2021 la Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1GM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, au fost analizate 2 scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de până la 100%, fără ca să existe defecțiuni tehnice pe direcțiile de transport al gazelor naturale (din import) sau defecțiuni tehnice în sistemul național de transport al gazelor naturale. Scenariile au fost analizate, inclusiv prin prisma crizei energetice din sezonul de încălzire 2022-2023, când începând cu 1 octombrie 2022, livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova (ambele maluri) au fost de numai 5,7 mil. m³/zi, fiind astfel reduse cu aproximativ 50% în perioada octombrie 2022 – aprilie 2023 în raport cu volumele de gaze naturale coordonate în baza Acordului Adițional din octombrie 2021 la Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1GM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”. Capacitățile rezervate de gaze naturale pentru consumatorii de pe malul stâng și drept al Republicii Moldova, au fost în valoare totală de doar 5,7 mil. m³/zi, fiind necesare în perioada rece a anului capacități adiționale atât pentru malul stâng cât și pentru malul drept pentru funcționarea normală atât a sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale cât și a sectorului electroenergetic. În luna noiembrie 2022, SA „Moldovagaz” a repartizat volumul de 5,7 mil. m³/zi livrate de SAP „Gazprom” între malul drept și malul stâng proporțional cotei părți din consumul gazelor naturale înregistrat în anul 2021, fără a lua în considerație volumul de gaze naturale livrat către MGRES pentru producerea energiei electrice destinată consumatorilor malului drept, fiind alocate astfel către malul drept 3,4 mil. m³/zi și către malul stâng 2,3 mil. m³/zi.

23. Impactul potențialelor limitări, și a deficitului de gaze, a fost analizat și din aspectul disponibilității la SA „Termoelectrica” (CET Sursa nr. 1), care este cel mai mare consumator de gaze naturale din țară, a unor rezerve suficiente de păcura pentru a trece la producerea energiei electrice și termice pe bază de păcură (50%) pe întreg sezonul de încălzire 2024-2025, precum și a altor măsuri ce au putut fi posibil a fi cuantificate.

24. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat pentru acoperirea consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept.

25. Pentru anul 2024, SA „Energocom” are încheiat cu MGRES un contract de vânzare-cumpărare a energiei electrice la un preț de 66 USD/MWh. Cea mai mare parte din energia electrică achiziționată de SA „Energocom” pe parcursul anului 2023 a fost de la MGRES, circa 3,29 mlrd. kWh sau circa 78% din consumul total de energie electrică al malului drept, în condițiile în care livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către malul stâng au fost de 5,7 mil. m³/zi.

26. Prin Hotărârea Guvernului nr. 624/2024 a fost atribuit statutul de monopol fiscal SA „Energocom” și ÎS „Moldelectrica” până la data de 31 decembrie 2025, precum și aprobat Regulamentul de funcționare a monopolului fiscal atribuit SA „Energocom” și ÎS „Moldelectrica” pe piața energiei electrice din Republica Moldova. Acesta a fost aprobat în vederea monitorizării și intervenției autorităților în procesul de aprovizionare cu energie electrică și pentru a asigura o tranziție spre mecanisme de piață, prevenirii declanșării situațiilor de criză în sectorul electroenergetic, caracterizate prin diferite manipulări pe piața energiei electrice. Prevederile actului normativ stabilește regulile de funcționare a monopolului fiscal atribuit SA „Energocom” și ÎS „Moldelectrica” pe piața energiei electrice, în partea ce ține de achiziționarea energiei electrice, a serviciilor de echilibrare și a energiei electrice pentru echilibrarea sistemului electroenergetic național de la MGRES, precum și activitățile aferente ale întreprinderilor cu statut de monopol fiscal.

Statutul de monopol fiscal este atribuit întreprinderilor SA „Energocom” și ÎS „Moldelectrica” în scopul asigurării securității energetice a Republicii Moldova, al prevenirii unor situații de instabilitate pe piața energiei electrice, caracterizate de lipsa unor oferte competitive privind achiziția energiei electrice la un preț accesibil, inclusiv după reluarea achizițiilor de energie electrică în baza procedurii de procurare a energiei electrice prevăzute de Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr.283/2020, bazate pe organizarea licitațiilor.

27. În ultimii 2 ani, reieșind din riscurile privind asigurarea de către SA „Moldovagaz” a furnizării neîntrerupte a gazelor naturale către consumatorii săi urmare a reducerii livrărilor de gaze naturale de către SAP „Gazprom” și alocării întregului volum de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi pentru acoperirea consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept, inclusiv în baza dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, deficitul de gaze naturale a fost acoperit prin achizițiile de gaze naturale ale SA „Moldovagaz” de la SA „Energoecom” în baza deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și a Hotărârii Guvernului nr. 589/2022 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență. Potrivit prevederilor Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legii nr. 206/2022 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, întru asigurarea unei soluții de rezervă privind aprovizionarea cu gaze naturale a Republicii Moldova în situație de urgență, prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2022 a fost impusă SA „Energoecom”, pentru un termen de 3 ani, obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situații de urgență, prin realizarea achizițiilor și/sau asigurarea stocurilor de gaze naturale.

28. Începând cu luna aprilie 2024, SA „Moldovagaz” organizează licitații lunare pentru a cumpăra volumele de gaze naturale necesare consumatorilor săi. SA „Energoecom” este în prezent unul dintre participanții la licitațiile organizate pe piața angro a gazelor naturale din Republica Moldova.

29. Urmare a ratificării de către Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 206/2022 a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale” modificat prin Legea nr. 425/2023 și ratificării prin Legea nr. 424/2022 a Acordului de grant oferit de Guvernul Norvegiei prin Programul Nansen, compania de stat SA „Energoecom” are asigurate capacitățile și instrumentele necesare pentru procurarea, la necesitate, a volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea unor eventuale deficite de gaze naturale.

30. În temeiul art. 108¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Guvernul prin Hotărârea nr. 668 din 29 septembrie 2022 a desemnat SA „Energoecom” în calitate de entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale.

Potrivit art. VI alin. (11) din Legea nr. 249/2022, crearea stocurilor de securitate se realizează gradual, conform cantităților stabilite de Guvern, care trebuie să corespundă cu:

- a) nu mai puțin de 4 zile de consum – începând cu 15 septembrie 2022;
- b) nu mai puțin de 8 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2023;
- c) nu mai puțin de 10 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2024.

Corespunzător, în conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2022, în anul 2022 SA „Energoecom” a constituit stocuri de securitate de gaze naturale în mărime de 22,8 mil. m³.

În anul 2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 331/2023, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 45,6 mil. m³, respectiv SA „Energoecom” a mai procurat 22,8 mil. m³ de gaze naturale pentru a fi stocate și pentru a respecta prevederile legale.

În anul 2024, prin Hotărârea Guvernului nr. 364/2024, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 47,1 mil. m³, respectiv SA „Energoecom” urmează să procure până la 1 octombrie 2024, 1,5 mil. m³ de gaze naturale pentru a asigura nivelul stocurilor de securitate stabilit și pentru a respecta prevederile legale.

31. Republica Moldova a transpus Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 365/2024, cantitatea totală de gaze naturale a fi constituită până la 1 octombrie 2024, ce face obiectul obligației de stocare și ce corespunde unui nivel de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici (2019-2023), este calculată la nivelul de 149,5 milioane de m³. La determinarea cantității de gaze naturale

care face obiectul obligației de stocare, din cantitatea totală de gaze naturale de 149,5 milioane de m³ se deduce cantitatea de gaze naturale de 47,1 milioane de m³ ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate începând cu 1 octombrie 2024.

În temeiul art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, din motive ce țin de existența unor limitări de ordin tehnic și din motive ce țin de existența unor riscuri majore în ceea ce privește asigurarea continuității livrării gazelor naturale prin interconexiuni în cantitățile necesare, urmare a solicitării titularul obligației de stocare SA „Energocom”, prin prezentul proiect se propune reducerea obligației de stocare a gazelor naturale impuse prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 (punctul 4), de la 102,4 mil. m³ la 50 mil. m³, ce rezultă în reducerea cantității totale de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, de la 149,5 mil. m³ la 97,1 mil. m³, din care 47,1 mil. m³ reprezintă cantitatea de gaze naturale ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate.

32. În conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cu modificările efectuate prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative, întreprinderile mari și întreprinderile mijlocii în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, până la 01.01.2025 și respectiv 01.01.2027, vor fi în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 din Legea nr. 108/2016.

33. Conform informației prezentate în Raportul anual de activitate 2023 al ANRE, publicat pe pagina web oficială a ANRE, pe parcursul anului 2023 au fost înregistrate rezultate în partea ce privește liberalizarea pieței gazelor naturale. Corespunzător, furnizarea gazelor naturale către consumatorii finali a fost asigurată nu doar de către furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public, dar de mai mulți furnizori de gaze naturale, inclusiv și la prețuri negociate.

Respectiv, cu o cotă de piață de 92,85 %, a activat furnizorul de gaze naturale SA „Moldovagaz”, 2,75 % - SRL „Transautogaz”, 1,97 % - SRL „Natural Gaz D.C.”. Cota de piață a celorlalți furnizori de gaze naturale a constituit – 2,43 %. Totodată, pe parcursul anului 2023 au fost identificate mai multe tranzacții pe piața angro de gaze naturale. Astfel, 4 din cei 12 furnizori de gaze naturale activi pe piața Republicii Moldova au efectuat livrări pe piața angro.

34. În continuare sunt prezentate 2 scenarii de bază, din care 1 scenariu cu probabilitate de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de până la 100% pentru malul stâng începând cu 1 ianuarie 2025, fără ca să existe defecțiuni tehnice pe direcțiile de transport al gazelor naturale (din import) sau defecțiuni tehnice în sistemul național de transport al gazelor naturale, după cum urmează:

- 1. SA „Moldovagaz” alocă 5,7 mil. m³/zi livrate de SAP „Gazprom” către consumatorii de pe malul stâng al Nistrului, inclusiv în scopul producerii energiei electrice.**
- 2. Stoparea livrărilor de gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” în baza contractului existent privind furnizarea gazelor naturale încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, începând cu 01.01.2025.**

Scenariile respective sunt prezentate în tabelul 6 prezentat mai jos.

Tabelul 6. Scenarii analizate privind furnizarea gazelor naturale și energiei electrice în sezonul de încălzire 2024-2025

No.	Scenarii furnizare gazelor naturale/energie electrică către malul drept		2024			2025				TOTAL ¹
			Oct.	Nov.	Dec.	Ian.	Febr.	Mart.	Apr.	
	Scenariul I		SA „Moldovagaz” alocă 5,7 mil. m³/zi livrate de SAP „Gazprom” către consumatorii de pe malul stâng al Nistrului, inclusiv în scopul producerii energiei electrice							
1	Gaze naturale estimate a fi livrate din alte surse către malul drept, mil. m ³		56.1	115.5	160.9	165.4	138.4	123.2	59.3	818.8
	Gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” către malul stâng, mil. m ³		176.7	171	176.7	176.7	159.6	176.7	171	1208.4
	Energie electrică estimată a fi livrată către malul drept, mil. kWh		406.0	411.5	452.8	434.9	379.8	398.2	330.9	2814.2
	Producția locală de energie electrică, mil. kWh		65.2	106.4	145.1	161.6	149.6	151.6	72.7	852.1
	Energie electrică livrată din alte surse, mil. kWh, inclusiv	100%	340.8	305.1	307.7	273.3	230.3	246.6	258.3	1962.1
	Energie electrică livrată de pe malul stâng, mil. kWh	88%	314.2	264.7	235.1	203.9	210.5	244.9	254.3	1727.7
	Energie electrică livrată din alte surse, mil. kWh	12%	26.6	40.4	72.6	69.4	19.7	1.7	3.9	234.4
	Scenariul II		Stoparea livrărilor de gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” în baza contractului existent privind furnizarea gazelor naturale încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, începând cu 01.01.2025							
2	Gaze naturale estimate a fi livrate din alte surse către malul drept, mil. m ³		56.1	115.5	160.9	165.4	138.4	123.2	59.3	818.8
	Gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” către malul stâng, mil. m ³		176.7	171	176.7	0	0	0	0	524.4
	Energie electrică estimată a fi livrată către malul drept, mil. kWh		406.0	411.5	452.8	434.9	379.8	398.2	330.9	2814.2
	Producția locală de energie electrică, mil. kWh		65.2	106.4	145.1	161.6	149.6	151.6	72.7	852.1
	Energie electrică livrată din alte surse, mil. kWh, inclusiv	100%	340.8	305.1	307.7	273.3	230.3	246.6	258.3	1962.1
	Energie electrică livrată de pe malul stâng, mil. kWh	41.5%	314.2	264.7	235.1	0	0	0	0	814.0
	Energie electrică livrată din alte surse, mil. kWh	58.5%	26.6	40.4	72.6	273.3	230.3	246.6	258.3	1148.1

¹ Datele prezentate în acest tabel sunt unele estimative bazate pe consumurile de facto a gazelor naturale și energiei electrice în anii precedenți, precum și pe estimările disponibile pentru sezonul de încălzire 2024-2025.

Proгноza consumului lunar de gaze naturale în perioada octombrie 2024 - aprilie 2025 nu poate servi drept unic temei/reper pentru achizițiile de gaze naturale efectuate de furnizori, reieșind din faptul că aceasta în perioada sezonului de încălzire poate fi influențată de mai mulți factori, cum ar fi: temperatura aerului atmosferic, prețurile de achiziție a gazelor naturale, funcționarea sau nu pe păcură a marilor consumatori de gaze naturale, nivelul prețurilor reglementate și capacitatea de plată a consumatorilor finali etc.. Astfel, titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale urmează să-și ajusteze individual lunar prognoza consumului de gaze naturale pentru următorul sezon de încălzire 2024-2025 în dependență de evoluția mai multor factori ce pot influența nivelul consumului de gaze naturale al consumatorilor.

35. Volumele lunare de gaze naturale prognozate pentru perioada octombrie 2024 – aprilie 2025 se bazează pe consumul mediu lunar înregistrat în aceeași perioadă în anii precedenți (2019-2024), și reprezintă niște valori estimative, care pot fi influențate de mai mulți factori.

Totodată, este de remarcat faptul că, prognoza consumului lunar de gaze naturale prezentată pentru perioada octombrie 2024-aprilie 2025 nu poate servi drept unic reper pentru achizițiile de gaze naturale planificate de titularii de licențe pentru furnizarea gazelor naturale, reieșind din faptul că consumul estimat pentru perioada sezonului de încălzire poate fi influențat de mai mulți factori, cum ar fi: temperatura aerului atmosferic, prețurile de achiziție a gazelor naturale, funcționarea sau nu pe păcură a marilor consumatori de gaze naturale, nivelul prețurilor reglementate și capacitatea de plată a consumatorilor finali etc.. Astfel, titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale urmează să-și ajusteze individual cel puțin lunar prognoza consumului de gaze naturale pentru următorul sezon de încălzire 2024-2025 în dependență de evoluția mai multor factori ce pot influența nivelul consumului de gaze naturale al consumatorilor finali.

36. Reieșind din scenariile analizate se poate conchide că, în condițiile în care vor fi realizate toate măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și de atenuare a impactului unei potențiale limitări a furnizării gazelor naturale enumerate în Plan, în cazul limitării/sistării furnizării gazelor naturale chiar și cu 100% de către SAP „Gazprom”, nu va fi necesar a purcede la măsura de deconectare a consumatorilor întreruptibili stabiliți de către operatorii de sistem în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului și Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale, SA „Energoacom” având asigurate capacitățile/instrumentele necesare pentru procurarea, la necesitate, a volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea consumului estimat.

Conform estimărilor în cadrul scenariilor analizate, chiar și în cazul stopării furnizării de gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” în baza contractului existent privind furnizarea gazelor naturale încheiat cu SA „Moldovagaz”, nu se estimează înregistrarea unor deficite de gaze naturale pentru consumatorii malului drept, luând în considerare faptul că, începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat de către SA „Moldovagaz” pentru acoperirea consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept.

37. La propunerea operatorului sistemului de transport a gazelor naturale, SRL „Vestmoldtransgaz”, în legătură cu informația parvenită de la operatorul sistemului de transport din Ucraina privind situația de la stația de măsurare a gazelor naturale, Sudzha din Federația Rusă, la data de 08.08.2024, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a constatat apariția situației excepționale – situație de alertă timpurie pe piața gazelor naturale în conformitate cu prevederile Regulamentului și Planului pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 207/2019.

38. Autoritățile din Republica Moldova vor facilita ca și până acum livrarea în continuare a gazelor naturale de către SA „Moldovagaz” către SRL „Tiraspoltransgaz”, în baza Contractului de furnizare încheiat cu SAP „Gazprom”, pentru acoperirea consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept. Cu toate acestea, există riscul întreruperii livrării gazelor pe acest contract din cauze externe ce nu se află sub controlul autorităților din Republica Moldova.

39. Totodată, la moment este o situație incertă privind organizarea serviciilor de transport al gazelor naturale SAP „Gazprom” prin teritoriul Ucrainei începând cu 1 ianuarie 2025 și prelungirea rezervărilor de capacitate de transport gaze naturale de către SAP „Gazprom” pentru gazele naturale a fi livrate către Republica Moldova în baza Contractului existent de furnizare a gazelor naturale încheiat cu SA „Moldovagaz”, și respectiv este o situație incertă privind ruta de furnizarea a gazelor naturale ale SAP „Gazprom” către consumatorii regiunii transnistrene începând cu 01.01.2025 în cazul sistării tranzitului de gaze naturale pe teritoriul Ucrainei.

40. În cazul stopării livrărilor de gaze naturale livrate de către SAP „Gazprom” în baza contractului existent privind furnizarea gazelor naturale încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” (Scenariul II), practic toată cantitatea de energie electrică necesară adițional celei produse local pentru malul drept, va trebui asigurată din alte surse decât MGRES, ceea ce ar putea prezenta anumite riscuri pentru asigurarea stabilității sistemului electroenergetic al Republicii Moldova (malul drept), precum și riscuri privind

capacitatea rutelor de import, având în vedere situația din Noiembrie 2022, când urmare a bombardamentelor Federației Ruse a fost afectată semnificativ infrastructura energetică din Ucraina. În acest context este de menționat și faptul că, [urmare a bombardării de către Federația Rusă a instalațiilor energetice ucrainene, infrastructura energetică din Ucraina se află într-o stare critică](#), Ucraina necesitând la rândul ei importuri semnificative de energie electrică.

Totodată, în cazul stopării livrărilor de gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” în baza contractului existent privind furnizarea gazelor naturale încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, există riscuri pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale a malului stâng al Nistrului. Chiar dacă infrastructura de transport gaze naturale existentă permite asigurarea transportului de gaze naturale necesar pentru acoperirea consumului Republicii Moldova (ambele maluri), există riscuri privind capacitatea consumatorilor de pe malul stâng de a achiziționa gaze naturale la prețuri de piață. La necesitate, SA „Energocom” prin intermediul SA „Moldovagaz”, ar putea asigura furnizarea necesarului de gaze naturale al categoriilor de consumatori protejați/vulnerabili din regiunea transnistreană, cu condiția unei plăți corespunzătoare în avans pentru costurile de achiziție și transport a gazelor naturale de către SRL „Tiraspoltransgaz”.

La necesitate, MGRES ar putea trece pe o perioadă redusă la combustibil alternativ, iar consumatorii protejați/vulnerabili de pe malul stâng ar putea fi alimentați cu gaze naturale importate în Republica Moldova de către SA „Energocom” prin intermediul SA „Moldovagaz”, SRL „Tiraspoltransgaz” achitând costul integral al acestora.

Totodată, SA „Energocom” prin intermediul SA „Moldovagaz” și SRL „Tiraspoltransgaz” ar putea livra gaze naturale către MGRES în calitate de sursă pentru producerea energiei electrice pentru malul drept, achitând către MGRES doar costul de producere al acesteia. În cazul scenariului II, se va examina aplicarea graduală a mai multor măsuri de atenuare a impactului limitării furnizării gazelor naturale recomandate în Tabelul 7 și 8.

III. MĂSURI DE PREGĂTIRE PENTRU SEZONUL DE ÎNCĂLZIRE 2024-2025

41. În scopul întreprinderii pașilor necesari pentru punerea în aplicare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025, cu impact de atenuare și reducerea a consumului de gaze naturale în caz de limitare a furnizării gazelor naturale, cu titlu de recomandare, se propune o serie de măsuri necesare a fi întreprinse de către autorități, conform celor prevăzute în tabelele 7 și 8.

Astfel se prezintă tabelul cu măsurile preventive, termenul de realizare și responsabilii, necesare a fi întreprinse în vederea prevenirii și atenuării impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale.

Tabelul 7. Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025

Nr.	Măsuri preventive	Termen de realizare	Autorități/entități competente
1	Crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale aferente obligației de stocare, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 365/2024 și art. 108 ² -108 ³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	01.10.2024	SA „Energocom”
2	Crearea și menținerea stocurilor de securitate conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 cu modificările ulterioare	01.10.2024	SA „Energocom”
3	Examinarea și monitorizarea continuu a scenariilor de risc pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în cazul stopării tranzitului de gaze naturale a SAP „Gazprom” pe teritoriul Ucrainei, începând cu 01.01.2025	octombrie 2024 - aprilie 2025	Ministerul Energiei ANRE SA „Moldovagaz” SA „Energocom” SRL „Vestmoldtransgaz”
4	Examinarea și monitorizarea continuu a scenariilor de risc pentru securitatea aprovizionării cu energie electrică a Republicii Moldova în cazul stopării tranzitului de gaze naturale a SAP „Gazprom” pe teritoriul Ucrainei, începând cu 01.01.2025	octombrie 2024 - aprilie 2025	Ministerul Energiei ANRE SA „Energocom” ÎCS „Premier Energy” SRL SA „FEE-Nord” ÎS „Moldelectrica”

5	Întreprinderea măsurilor întru majorarea capacității comerciale la granița România - Republica Moldova, în contextul capacității limitate alocate de ENTSO-E pentru blocul UA/MD pe direcția de import de energie electrică din zona sincronă a Europei continentale, ce ar garanta posibilitatea achiziționării energiei electrice pentru acoperirea necesarului de import pentru consumul malului drept din România sau alte țări UE	01.11.2024	ÎS „Moldelectrica” Ministerul Energiei
6	Asigurarea livrărilor de gaze naturale pentru acoperirea necesităților malului stâng predate de SAP „Gazprom”, în baza Contractului privind furnizarea gazelor naturale nr. 1FM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, termenul de valabilitate al căruia a fost extins, în conformitate cu Acordul Adițional nr. 19 din octombrie 2021, până la 30 septembrie 2026	2024 - 2026	SA „Moldovagaz”
7	În contextul incertitudinii privind tranzitul gazelor naturale a SAP „Gazprom” pe teritoriul Ucrainei, începând cu 01.01.2025, asigurarea capacităților bidirecționale maxime de transport disponibile la punctele de interconectare Ungheni (RO-MD), Căușeni (UA-MD) și Grebeniki (MD-UA) prin negocierea și modificarea, după caz, a Acordurilor de interconectare încheiate cu operatorii de transport adiacenți	21.10.2024	SRL „Vestmoldtransgaz”
8	Operatorul sistemului de transport va pune la dispoziție participanților pieței gazelor naturale, în scop de echilibrare, serviciul de flexibilitate prin stocare în conductă a gazelor naturale în limita disponibilității tehnice, după aprobarea termenilor și condițiilor de către ANRE	începând cu 01.11.2024	SRL „Vestmoldtransgaz”
9	Monitorizarea și asigurarea păstrării disciplinei comerciale și financiare de către utilizatorii de sistem prin implementarea normelor cu privire la echilibrare prevăzute în actele normative de reglementare	Permanent	SRL „Vestmoldtransgaz” Furnizorii de gaze naturale, inclusiv: SA „Moldovagaz” SA „Energocom” ÎS „Moldelectrica” Furnizorii de energie electrică, inclusiv: ÎCS „Premier Energy” SRL SA „FEE-Nord” Alți utilizatori de sistem
10	Achiziționarea gazelor naturale din mai multe surse și asigurarea transportării acestora prin diferite rute de aprovizionare	Permanent	Titularii de licențe pentru furnizarea gazelor naturale
11	Asigurarea disponibilității/capacității de a procura energie electrică sau gaze naturale de pe piețele internaționale din regiune în cazul unei situații excepționale pe piața energiei electrice și/sau gazelor naturale.	2024-2025	SA „Energocom” Agenția Proprietății Publice (APP)
12	Monitorizarea implementării prevederilor art. 90 privind furnizarea de ultimă opțiune din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, după expirarea Hotărârii ANRE nr. 444/2021.	2024-2025	ANRE Titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale
13	Monitorizarea implementării prevederilor art. 114 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, ce se referă la liberalizarea pieței gazelor naturale și	2024-2025	Ministerul Energiei ANRE

	prevede că întreprinderile mari în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, până la 01.01.2025, vor fi în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 din Legea nr. 108/2016		
14	Planificarea timpurie pentru realizarea prevederilor art. 114 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, ce se referă la liberalizarea pieței gazelor naturale și inițierea, după caz, a negocierii contractelor de furnizare a gazelor naturale cu furnizorii de gaze naturale	15.10-31.12.2024	Întreprinderile mari Titularii de licențe pentru furnizarea gazelor naturale
15	Publicarea pe pagina web a Ministerului Energiei a listei nominale a întreprinderilor mari în baza informației recepționate de la Biroul Național de Statistică, care cad sub incidența art. 114 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.	15.10.2024	Ministerul Energiei Biroul Național de Statistică
16	Actualizarea listei consumatorilor protejați și întreruptibili și publicarea acestora pe paginile web ale operatorilor de sistem, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului și Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale	15.10.2024	Ministerul Energiei SRL „Vestmoldtransgaz” Operatorii sistemelor de distribuție
17	Estimarea consumului de gaze naturale a categoriilor de consumatori protejați și întreruptibili stabilite în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului și Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale	15.10.2024	Ministerul Energiei SRL „Vestmoldtransgaz” Operatorii sistemelor de distribuție Titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale
18	Crearea și menținerea de către consumatorii întreruptibili a stocurilor de combustibil alternativ necesare pentru asigurarea activității acestora, unde este posibil din punct de vedere tehnic	01.11.2024	Consumatorii întreruptibili
19	Completarea rezervelor de stat de păcură și de cărbune, până la nivelul maxim prevăzut de Nomenclatorul bunurilor materiale din rezervele de stat, în limita disponibilității capacităților de stocare necesare.	2024	Agenția Rezerve Materiale Ministerul Afacerilor Interne
20	20.1. Crearea și menținerea stocurilor de combustibili alternativi pentru producerea energiei termice, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic.	01.11.2024	SA „Termoelectrica” SA CET- Nord Alți furnizori de energie termică, titulari de licențe eliberate de către ANRE
	20.2. SA „Termoelectrica” va asigura efectuarea verificării stării tehnice a depozitelor de stocare a păcurii la CET Sursa-1 din Str. Meșterul Manole, 3.	01.11.2024	SA „Termoelectrica”
21	Crearea și menținerea stocurilor combustibililor de rezervă de către producătorii-consumatori finali de energie electrică care exploatează centralele electrice pe bază de combustibili fosili, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic.	01.11.2024	ICS „Moldova-Zahar” SRL IM „Südzucker Moldova” SA
22	Întreprinderea măsurilor necesare întru asigurarea lanțului logistic pentru transportarea păcurii în termen, în caz de necesitate, prin asigurarea unui număr suficient de cisterne și locomotive	2024-2025	ÎS „Calea Ferată din Moldova” APP Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR)

23	Promovarea utilizării biomasei și surselor de energie regenerabilă în agricultură și elaborarea și implementarea programelor de trecere la utilizarea durabilă a acestor surse în sectorul respectiv.	2024-2025	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED) Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED)
24	Organizarea, monitorizarea și colectarea produselor lemnoase și altor materii naturale nepericuloase în limita volumelor de tăieri autorizate ca materie primă pentru biocombustibili, și oferirea accesului la acestea la solicitare	Permanent	Agencia „Moldsilva” ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” ÎS „Calea Ferată din Moldova” Întreprinderile municipale de întreținere și amenajare a spațiilor verzi Autorități publice locale (APL) Sectorul privat CNED
25	Facilitarea organizării, monitorizării și colectării produselor lemnoase, paielor și altor materii naturale nepericuloase provenite din agricultură sau silvicultură (cu axare pe agricultorii care au obținut subvenții de la stat)	2024-2025	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare CNED
26	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă pentru sezonul de încălzire 2024-2025 în limita volumelor de tăieri autorizate pentru perioada respectivă pentru populația care utilizează această sursă alternativă de încălzire, inclusiv monitorizarea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase	2024-2025	Ministerul Mediului Agencia „Moldsilva” ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” ÎS „Calea Ferată din Moldova” Întreprinderile municipale de întreținere și amenajare a spațiilor verzi APL Sectorul privat
27	Menținerea funcționalității surselor alternative de alimentare cu energie electrică și a stocurilor de combustibili necesari la consumatorii ce sunt obligați să dețină astfel de surse alternative pentru a asigura fiabilitatea în alimentarea cu energie electrică conform Normelor de amenajare a instalațiilor electrice în vigoare	permanent	Ministerul Sănătății Consumatorii care dețin receptoare de categoria specială și/sau categoria I privind fiabilitatea în alimentare cu energie electrică Inspectoratul General pentru Situații de Urgență ANRE
28	Includerea treptată în Planurile anuale de investiții, după caz, a măsurilor de achiziție/suplinire a rezervelor de generatoare de energie electrică pentru alimentarea de urgență a punctelor de infrastructură critică deținute.	2024	ANRE Titularii de licență pentru activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la nivel de raion, municipiu și oraș și pentru activitățile de producere, distribuție și furnizare a energiei termice
29	Finalizarea lucrărilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 a utilajului de bază și a celui	15.10.2024	Titularii de licență pentru activitățile de producere,

	auxiliar, precum și a rețelelor termice, rețelelor de transport și de distribuție a gazelor naturale și energiei electrice.		distribuție și furnizare a energiei termice în scopul comercializării acesteia SRL „Vestmoldtransgaz” ÎS „Moldelectrica” Operatorii sistemelor de distribuție gaze naturale și energie electrică
30	Verificarea activităților întreprinse de instituții/autorități în scopul pregătirii obiectelor și sistemelor de alimentare cu energie termică și energie electrică ale întreprinderilor gospodăriei comunale, fondului locativ, instituțiilor bugetare, precum și ale operatorilor de sistem și unităților termoelectrice	15.10.2024	ANRE Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică
31	În scopul reducerii vulnerabilităților tehnice în domeniul asigurării cu energie electrică, elaborarea și implementarea acțiunilor organizatorice și tehnice necesare pentru alimentarea Republicii Moldova din Sistemul Electroenergetic Național al României prin asigurarea funcționării, la necesitate, a LEA-110 kV:		ÎS „Moldelectrica”
	31.1 Huși — Cioara	01.11.2024	
	31.2 Stânca — Costești	01.11.2024	
	31.3 Țuțora — Ungheni	01.11.2024	
	31.4 Fălciu — Gotești	30.11.2024	
32	Întocmirea listei consumatorilor de importanță vitală ținând cont de prevederile Normelor de amenajare a instalațiilor electrice, ale Planului de pregătire pentru situații excepționale pe piața energiei electrice, practica perioadelor precedente de stabilire a măsurilor de pregătire a economiei naționale și sferei sociale pentru perioada de toamnă-iarnă	15.10.2024	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
33	Actualizarea Normativului de deconectare manuală a instalațiilor de utilizare ale unor categorii de consumatori finali de energie electrică și a Normativului de limitare a puterii și energiei la consumatori în situații de criză în funcționarea sistemului electroenergetic	01.11.2024	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
34	Operatorul sistemului de transport a energiei electrice și operatorii sistemelor de distribuție vor asigura suplینirea stocurilor de echipamente suplimentare necesare pentru intervenții pe perioada rece a anului și/sau în situații de criză	01.11.2024	ÎS „Moldelectrica” SA „RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA
35	Întreprinderea măsurilor necesare pentru creșterea numărului de clădiri ce ar putea fi conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică	2024-2025	Ministerul Energiei SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
36	Inventarierea fondului de clădiri publice din raza de acoperire a serviciului public de alimentare cu energie termică în scopul stabilirii cheltuielilor aferente conectării/reconectării obiectivelor vizate la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică și întreprinderea acțiunilor necesare în vederea includerii în planurile anuale de investiții a cheltuielilor ce se impun, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 489/2023	01.11.2024	SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
37	Implementarea unor măsuri și instrumente suplimentare pentru consolidarea securității sistemelor IT, hardware și software împotriva amenințărilor cibernetice	octombrie 2024 – aprilie 2025	SRL „Vestmoldtransgaz” ÎS „Moldelectrica”

			Operatorii sistemelor de distribuție gaze naturale SA RED-Nord” ÎCS „Premier Energy Distribution” SA SA „Termoelectrica” SA „CET-Nord”
38	Desemnarea unei persoane responsabile (manager energetic), pentru fiecare instituție subordonată, care să monitorizeze, verifice și să asigure consumul rațional de resurse energetice, și să asigure menținerea temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirii specifice tipului de activitate	15.10.2024	APP Cancelaria de Stat Autorități publice centrale (APC) APL
39	Accelerarea implementării programelor de eficientizare a consumului de energie, cu accent pe consumatorii vulnerabili și sectorul rezidențial, elaborarea de noi programe și implementarea lor	Permanent	CNED Ministerul Energiei MIDR Ministerul Muncii și Protecției Sociale
40	Promovarea realizării măsurilor de eficiență energetică menite să diminueze consumul de gaze naturale, de energie termică și de energie electrică	Permanent	Centrul Național pentru Energie Durabilă
41	41.1. Colectarea informației privind volumul de combustibil solid/biomasă disponibil și cel necesar centralelor termice instalate la instituțiile publice ce funcționează pe acest tip de combustibil, și oferirea suportului instituțiilor în procesul de aprovizionare cu combustibil	15.10.2024	CNED
	41.2. Monitorizarea și publicarea pe pagina oficială web a Centrului a consumului de resurse energetice în sectorul public pentru sezonul de încălzire și înaintarea, după caz, a propunerilor de îmbunătățire a programelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabile în cadrul acestor instituții publice menționate la pct. 41.1.	2024-2025	
42	Organizarea seminarelor tematice, ședințelor de lucru cu Managerii energetici raionali, operatorii de centrale termice, administratorii instituțiilor publice, producătorii de biomasă etc. privind necesitatea utilizării centralelor termice pe biomasă precum și necesitatea reducerii consumurilor de energie în cadrul instituțiilor publice	2024-2025	CNED APL
43	Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind importanța utilizării altor resurse energetice alternative de producere a energiei termice (biomasă, cărbune, energie electrică (prin pompe de căldură)), unde este posibil din punct de vedere tehnic, în sensul reducerii consumului de gaze naturale. Elaborarea și lansarea campaniilor de informare privind măsurile necesare a fi întreprinse de cetățeni în scopul reducerii consumului de resurse energetice: izolarea termică a clădirilor, utilizarea termostatelor de ambianță, reducerea temperaturii interioare, etc..	15.10.2024	CNED
44	Implementarea măsurilor de eficientizare a consumului de energie în clădiri publice conform recomandărilor autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice (un Plan model de măsuri se prezintă în tabelul 9)	2024-2025	CNED APC APL

42. Tabelul 8 descrie măsurile de reducere și atenuare a impactului în caz de limitare a furnizării gazelor naturale a fi întreprinse de autoritățile responsabile desemnate conform acestuia, cât și volumul gazelor naturale a fi reduse/ suplinite.

Tabelul 8. Estimarea impactului unor măsuri de eficientizare/reducere a consumului de gaze naturale în cazul unei limitări a livrărilor de gaze naturale

Nr.	Măsuri de eficientizare/reducere a consumului de gaze naturale	Gaze naturale estimate a fi reduse/suplinite, mil. m ³	Autorități/entități competente
1	Monitorizarea, verificarea și asigurarea zilnică a consumului rațional de resurse energetice și asigurarea menținerii temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirilor de către persoana desemnată responsabilă, conform Planului model prezentat în tabelul 9, rezultând o reducere medie a consumului de energie cu 10% pentru clădirile publice și comerciale	15	APP Cancelaria de Stat APC APL
2	Informarea regulată, prin toate sursele de comunicare, a consumatorilor finali în vederea reducerii consumului de resurse energetice și menținerea unui nivel minim necesar al consumului pe întreg sezonul de încălzire, ceea ce va asigura o reducere de 4%	12	CNED Ministerul Energiei APL
3	Reconectarea și utilizarea în cadrul instituțiilor publice a centralelor termice care funcționează pe biomasă, în mod exclusiv	5	APL
4	Întreprinderea măsurilor de asigurare a necesarului de masă lemnoasă (în limita volumelor de tăieri autorizate pentru perioada respectivă) și cărbune pentru sezonul de încălzire 2024-2025 pentru populația care utilizează această sursă de încălzire, inclusiv monitorizarea și luarea de măsuri în vederea menținerii unui preț rezonabil de comercializare a masei lemnoase și cărbunelui	50	Ministerul Mediului Agenția „Moldsilva” ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” ÎS „Calea Ferată din Moldova” Întreprinderile municipale de întreținere și amenajare a spațiilor verzi APL Sectorul privat
5	Utilizarea stocurilor de gaze naturale create în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 și nr. 365/2024	97,1	Titular al obligației de stocare gaze naturale desemnat de Guvern
6	Accesarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”	100-400	SA „Energocom” Ministerul Energiei APP
7	Prestarea serviciului de flexibilitate prin stocare în conductă a gazelor naturale în rețelele de transport. Gaze naturale estimate a fi reduse/suplinite, mil. m ³ în limita disponibilității tehnice, dar nu mai mult de 3 mil. m ³	3	„Vestmoldtransgaz” SRL Utilizatorii de sistem
8	Trecerea centralei electrice de termoficare (CET sursa 1) din cadrul SA „Termoelectrica” la funcționarea combinată pe bază de păcură 50% și gaze naturale 50%	119	SA „Termoelectrica”
9	Trecerea consumatorilor întreruptibili, în termene cât mai restrânse la producerea energiei electrice și termice din surse alternative de combustibil	10	ICS „Moldova-Zahar” SRL; IM “Südzucker Moldova” SA

43. Persoana desemnată responsabilă conform măsurii nr. 38 din tabelul 7 va asigura monitorizarea și controlul zilnic a consumului rațional de resurse energetice și asigurarea menținerii temperaturii interioare recomandate în cadrul clădirilor, conform Planului model prezentat în tabelul 9.

II. ANALIZA POTENȚIALELOR RISCURI ÎN CAZUL UNOR LIMITĂRI SAU SISTĂRI DE GAZE NATURALE ȘI/SAU ENERGIE ELECTRICĂ

22. Având în vedere contextul local și regional privind aprovizionarea cu gaze naturale, precum și riscurile de sistare a gazelor naturale livrate în baza Acordului Adițional din octombrie 2021 la Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1GM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, au fost analizate 2 scenarii cu probabilități de limitare a furnizării gazelor naturale în proporție de până la 100%, fără ca să existe defecțiuni tehnice pe direcțiile de transport al gazelor naturale (din import) sau defecțiuni tehnice în sistemul național de transport al gazelor naturale. Scenariile au fost analizate, inclusiv prin prisma crizei energetice din sezonul de încălzire 2022-2023, când începând cu 1 octombrie 2022, livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către Republica Moldova (ambele maluri) au fost de numai 5,7 mil. m³/zi, fiind astfel reduse cu aproximativ 50% în perioada octombrie 2022 – aprilie 2023 în raport cu volumele de gaze naturale coordonate în baza Acordului Adițional din octombrie 2021 la Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1GM-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”. Capacitățile rezervate de gaze naturale pentru consumatorii de pe malul stâng și drept al Republicii Moldova, au fost în valoare totală de doar 5,7 mil. m³/zi, fiind necesare în perioada rece a anului capacități adiționale atât pentru malul stâng cât și pentru malul drept pentru funcționarea normală atât a sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale cât și a sectorului electroenergetic. În luna noiembrie 2022, SA „Moldovagaz” a repartizat volumul de 5,7 mil. m³/zi livrate de SAP „Gazprom” între malul drept și malul stâng proporțional cotei părți din consumul gazelor naturale înregistrat în anul 2021, fără a lua în considerație volumul de gaze naturale livrat către MGRES pentru producerea energiei electrice destinate consumatorilor malului drept, fiind alocate astfel către malul drept 3,4 mil. m³/zi și către malul stâng 2,3 mil. m³/zi.

23. Impactul potențialelor limitări, și a deficitului de gaze, a fost analizat și din aspectul disponibilității la SA „Termoelectrica” (CET Sursa nr. 1), care este cel mai mare consumator de gaze naturale din țară, a unor rezerve suficiente de păcura pentru a trece la producerea energiei electrice și termice pe bază de păcură (50%) pe întreg sezonul de încălzire 2024-2025, precum și a altor măsuri ce au putut fi posibil a fi cuantificate.

24. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat pentru acoperirea consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept.

25. Pentru anul 2024, SA „Energocom” are încheiat cu MGRES un contract de vânzare-cumpărare a energiei electrice la un preț de 66 USD/MWh. Cea mai mare parte din energia electrică achiziționată de SA „Energocom” pe parcursul anului 2023 a fost de la MGRES, circa 3,29 mlrd. kWh sau circa 78% din consumul total de energie electrică al malului drept, în condițiile în care livrările de gaze naturale de la SAP „Gazprom” către malul stâng au fost de 5,7 mil. m³/zi.

26. În trimestrul II, 2024 a fost elaborat Regulamentul de funcționare a monopolului fiscal atribuit SA „Energocom” și ÎS „Moldelectrica”, acesta urmează a fi aprobat în vederea monitorizării și intervenției autorităților în procesul de aprovizionare cu energie electrică și pentru a asigura o tranziție spre mecanisme de piață, prevenirii declanșării situațiilor de criză în sectorul electroenergetic, caracterizate prin diferite manipulări pe piața energiei electrice. Prevederile actului normativ va stabili regulile de funcționare a monopolului fiscal atribuit SA „Energocom” și ÎS „Moldelectrica” pe piața energiei electrice, în partea ce ține de achiziționarea energiei electrice, a serviciilor de echilibrare și a energiei electrice pentru echilibrarea sistemului electroenergetic național de la MGRES, precum și activitățile aferente ale întreprinderilor cu statut de monopol fiscal.

Statutul de monopol fiscal s-a propus a fi atribuit întreprinderilor menționate în scopul asigurării securității energetice a Republicii Moldova, prevenirii unor situații de instabilitate pe piața energiei electrice, caracterizate de lipsa unor oferte competitive privind achiziția energiei electrice la un preț accesibil, inclusiv și după reluarea achizițiilor de energie electrică în baza Procedurii de procurare a energiei electrice prevăzute de Regulile pieței energiei electrice, bazate pe organizarea licitațiilor.

27. În ultimii 2 ani, reieșind din riscurile privind asigurarea de către SA „Moldovagaz” a furnizării neîntrerupte a gazelor naturale către consumatorii săi urmare a reducerii livrărilor de gaze naturale de către SAP „Gazprom” și alocării întregului volum de gaze naturale de 5,7 mil. m³/zi pentru acoperirea

consumului malului stâng și pentru producerea energiei electrice de către MGRES pentru malul drept, inclusiv în baza dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, deficitul de gaze naturale a fost acoperit prin achizițiile de gaze naturale ale SA „Moldovagaz” de la SA „Energocom” în baza deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și a Hotărârii Guvernului nr. 589/2022 cu privire la impunerea obligației de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situație de urgență. Potrivit prevederilor Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legii nr. 206/2022 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale”, întru asigurarea unei soluții de rezervă privind aprovizionarea cu gaze naturale a Republicii Moldova în situație de urgență, prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2022 a fost impusă SA „Energocom”, pentru un termen de 3 ani, obligația de serviciu public în vederea asigurării securității aprovizionării cu gaze naturale în situații de urgență, prin realizarea achizițiilor și/sau asigurarea stocurilor de gaze naturale.

28. Începând cu luna aprilie 2024, SA „Moldovagaz” organizează licitații lunare pentru a cumpăra volumele de gaze naturale necesare consumatorilor săi. SA „Energocom” este în prezent unul dintre participanții la licitațiile organizate pe piața angro a gazelor naturale din Republica Moldova.

29. Urmare a ratificării de către Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 206/2022 a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, în vederea realizării proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale” modificat prin Legea nr. 425/2023 și ratificării prin Legea nr. 424/2022 a Acordului de grant oferit de Guvernul Norvegiei prin Programul Nansen, compania de stat SA „Energocom” are asigurate capacitățile și instrumentele necesare pentru procurarea, la necesitate, a volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea unor eventuale deficite de gaze naturale.

30. În temeiul art. 108¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Guvernul prin Hotărârea nr. 668 din 29 septembrie 2022 a desemnat SA „Energocom” în calitate de entitate pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale.

Potrivit art. VI alin. (11) din Legea nr. 249/2022, crearea stocurilor de securitate se realizează gradual, conform cantităților stabilite de Guvern, care trebuie să corespundă cu:

- a) nu mai puțin de 4 zile de consum – începând cu 15 septembrie 2022;
- b) nu mai puțin de 8 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2023;
- c) nu mai puțin de 10 zile de consum – începând cu 1 octombrie 2024.

Corespunzător, în conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 668/2022, în anul 2022 SA „Energocom” a constituit stocuri de securitate de gaze naturale în mărime de 22,8 mil. m³.

În anul 2023, prin Hotărârea Guvernului nr. 331/2023, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 45,6 mil. m³, respectiv SA „Energocom” a mai procurat 22,8 mil. m³ de gaze naturale pentru a fi stocate și pentru a respecta prevederile legale.

În anul 2024, prin Hotărârea Guvernului nr. 364/2024, cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate s-a stabilit la nivelul de 47,1 mil. m³, respectiv SA „Energocom” urmează să procure până la 1 octombrie 2024, 1,5 mil. m³ de gaze naturale pentru a asigura nivelul stocurilor de securitate stabilit și pentru a respecta prevederile legale.

31. Republica Moldova a transpus Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 365/2024, cantitatea totală de gaze naturale a fi constituită până la 1 octombrie 2024, ce face obiectul obligației de stocare și ce corespunde unui nivel de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici (2019-2023), este calculată la nivelul de 149,5 milioane de m³. La determinarea cantității de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare, din cantitatea totală de gaze naturale de 149,5 milioane de m³ se deduce cantitatea de gaze naturale de 47,1 milioane de m³ ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate începând cu 1 octombrie 2024.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2024-2025

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2024-2025 a fost elaborat de către Ministerul Energiei.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii de Guvern este elaborat în temeiul art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și în scopul realizării acțiunii nr. 332 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023.

Începând cu anul 2022, întru diminuarea riscurilor securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova și asigurarea unei mai bune pregătire de sezonul de încălzire, anual, Guvernul Republicii Moldova aprobă Planul de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire. Astfel, în anii precedenți, Guvernul Republicii Moldova a asigurat monitorizarea și implementarea mai multor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire, stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 606/2022 și Hotărârea Guvernului nr. 566/2023.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Piața europeană și globală a gazelor naturale a suferit un șoc major de aprovizionare în anul 2022, reducerea bruscă de către Federația Rusă a livrării gazelor naturale către Uniunea Europeană (UE) a pus o presiune fără precedent asupra pieței, declanșând o criză regională a gazelor naturale.

La nivel național, Republica Moldova se confruntă cu mai multe provocări critice în sectorul energetic, care au fost accentuate de agresiunea militară rusă în curs de desfășurare în Ucraina.

Contextul geopolitic actual și politizarea comerțului cu resurse energetice de către Federația Rusă, a crescut exponențial riscurile de aprovizionare cu energie, toate economiile majore din UE confruntându-se cu o creștere a prețurilor pentru energia electrică și gaze naturale, iar nivelul de expunere a Republicii Moldova la șocuri externe este și mai mare decât media și va persista pe termen lung.

[Conform comunicatului AIE din septembrie 2024 referitor la Raportul privind Securitatea energetică a Ucrainei și iarna viitoare](#), intensificarea atacurilor începând din primăvara anului 2024 a lăsat infrastructura energetică a Ucrainei într-o stare foarte vulnerabilă pentru iarna viitoare. Strategia Federației Ruse s-a concentrat asupra infrastructurii de generare și de transport și a utilizat combinații de rachete și drone pentru a eluda apărarea aeriană a Ucrainei. Ca urmare, Ucraina a suferit daune mai extinse și mai durabile asupra infrastructurii sale energetice în comparație cu atacurile din primele etape ale războiului, chiar și cu sprijinul continuu al donatorilor pentru reparații.

În contextul globalizării pieței de gaze, cererea crescută de gaze în UE sau în alte regiuni ale lumii ar putea submina securitatea aprovizionării cu gaze și energie electrică pe alte piețe, mai sensibile la prețuri.

În 2024, se estimează că cererea mondială de gaze va crește cu 2,5%, adică 100 de miliarde de metri cubi (mlrd.). În 2024, se preconizează o iarnă mai rece, comparativ cu temperaturile neobișnuit de blânde înregistrate în 2023, ceea ce va determina probabil o creștere a cererii de încălzire a spațiilor în sectorul rezidențial și comercial. Prețurile gazelor naturale au scăzut brusc după maximele record înregistrate în 2022, ceea ce susține, de asemenea, redresarea cererii de gaze. În timp ce prețurile rămân cu mult peste mediile istorice, cererea în sectorul industrial sensibilă la preț va înregistra o revenire la creștere, [conform raportului AIE](#). În ceea ce privește producția de energie electrică, se preconizează că utilizarea gazului va crește doar marginal, deoarece se estimează că creșterea consumului de gaze naturale în regiunea Asia-Pacific, America de Nord și Orientul Mijlociu va fi parțial compensată de reducerea cererii în Europa.

În ceea ce privește oferta, disponibilitatea gazelor a rămas relativ limitată în 2023, deoarece creșterea producției globale de GNL nu a fost pe măsura așteptărilor. De fapt, creșterea producției nu a fost suficientă pentru a compensa declinul continuu al livrărilor de gaze rusești prin conducte către Europa. Creșterea ofertei a fost, de asemenea, foarte concentrată din punct de vedere geografic, Statele Unite devenind cel mai mare exportator mondial de GNL, reprezentând 80% din oferta suplimentară de GNL în 2023.

Conform raportului AIE, incertitudinile geopolitice reprezintă cel mai mare factor de risc pentru piețele globale de gaze în 2024. Invazia Rusiei în Ucraina, tensiunile crescute din Orientul Mijlociu și preocupările legate de interferența deliberată cu infrastructura critică, cum ar fi conductele, au potențialul de a genera o volatilitate suplimentară. În 2023, au fost introduse măsuri de politică și noi reglementări pe principalele piețe de import, cu accent pe accesibilitatea și securitatea aprovizionării. UE a lansat Platforma energetică pentru achiziții comune de gaze naturale, Japonia a inițiat „Rezervele Strategice de GNL” începând cu sezonul de încălzire 2023/2024, iar China își formulează Politica de Utilizare a Gazelor Naturale, stabilind principiile directoare pentru o „creștere ordonată a cererii de gaze naturale” în următorii ani.

Conform [informației publicate de Eurostat](#), cererea de gaze naturale în UE a fost în scădere timp de doi ani consecutivi, după un declin anual de 13,3% în 2022, cererea scăzând cu încă 7,4% în 2023, la aproximativ 362 mlrd. m³ în 2023. Aceasta reprezintă, de asemenea, cea mai scăzută cerere înregistrată de la începutul colectării de către Eurostat a datelor lunare cumulate în 2008. Reducerea vine pe fondul măsurilor prevăzute în Regulamentul UE nr. 1369/2022 al Consiliului privind măsurile coordonate de reducere a cererii de gaze, ca parte a planului REPowerEU de a opri dependența blocului comunitar de combustibili fosili din Rusia, precum și urmare a crizei energetice și creșterea prețurilor la energie.

[La 25 martie, Consiliul UE a adoptat oficial o recomandare](#) care încurajează statele membre să continue să își reducă consumul de gaze cu cel puțin 15% până la sfârșitul lunii martie 2025. Legislația de urgență care includea obiectivul voluntar de reducere a cererii cu 15% a expirat la 31 martie 2024, dar statele membre ale UE au convenit să prelungească măsurile în temeiul unei recomandări până la sfârșitul iernii viitoare. Noua recomandare îndeamnă statele membre UE să reducă cererea de gaze cu cel puțin 15% față de consumul lor mediu de gaze naturale înregistrat în perioada 1 aprilie 2017 - 31 martie 2022.

În contextul celor menționate mai sus, Guvernul Republicii Moldova, la fel ca statele membre UE, își propune realizarea măsurilor de reducere a consumului de gaze naturale cu cel puțin 15% față de consumul mediu de gaze naturale înregistrat în perioada 1 aprilie 2017 - 31 martie 2022.

Totodată, de menționat că prelungirea războiului din Ucraina și incertitudinea privind evenimentele ce vor urma, perpetuează situația de criză în Republica Moldova, inclusiv în domeniul energetic. Astfel, în contextul în care Federația Rusă deține o poziție importantă (*dominantă*) pe piețele energetice, practic orice acțiune realizată de către aceasta legată de impunerea unor limitări în furnizarea resurselor energetice cât și sancțiunile aferente domeniului energetic aplicate de către alte state, se reflectă în mod direct asupra stabilității piețelor energetice și a valorilor și predictibilității prețurilor la aceste resurse. Cele mai vulnerabile în acest plan fiind statele în curs de dezvoltare și care sunt dependente de importurile de resurse energetice.

Republica Moldova se confruntă cu mai multe provocări critice în sectorul energetic, care au fost accentuate de agresiunea militară rusă în curs de desfășurare în țara vecină Ucraina. Creșterea economică a țării nu poate fi atinsă dacă aprovizionarea cu resurse energetice principale este supusă unor întreruperi/limitări permanente și dacă prețurile energiei sunt instabile și inaccesibile.

Republica Moldova este dependentă practic 100% de importurile de gaze naturale. În același timp, Republica Moldova nu dispune de capacități de stocare a gazelor naturale, acestea fiind posibil a fi stocate în statele vecine sau în alte țări ce dispun de instalații de stocare. Aprovizionarea și infrastructura de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul Guvernului Republicii Moldova. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară.

Deși, există în prezent un contract de furnizare a gazelor naturale pe un termen de cinci ani între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, în continuare persistă riscul privind rezoluțiunea unilaterală a Contractului de către SAP „Gazprom”, astfel existând riscul ca în orice moment livrările de gaze naturale să fie limitate sau sistate. Cantitatea livrată prin acest contract a fost limitată de SAP „Gazprom” la 5,7 mil. m³/zi începând cu octombrie 2022. Începând cu luna decembrie 2022, întreg volumul de gaze

naturale, de 5,7 mil. m³/zi, livrat către Republica Moldova de SAP „Gazprom” a fost alocat de către SA „Moldovagaz” pentru acoperirea consumului malului stâng al Nistrului și pentru producerea energiei electrice de către Centrala Termoelectrică de la Cuciurgan (în continuare – MGRES) pentru malul drept.

La propunerea operatorului sistemului de transport a gazelor naturale, SRL „Vestmoldtransgaz”, în legătură cu informația parvenită de la operatorul sistemului de transport din Ucraina privind situația de la stația de măsurare a gazelor naturale, Sudzha din Federația Rusă, la data de 08.08.2024, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a constatat apariția situației excepționale – situație de alertă timpurie pe piața gazelor naturale în conformitate cu prevederile Regulamentului și Planului pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 207/2019.

În contextul situației alarmante la stația de măsurare a gazelor Sudzha și desfășurarea războiului din Ucraina în imediata apropiere a instalațiilor care asigură transportul gazelor naturale, care poate inclusiv genera o escaladare a situației din regiune, fapt care va afecta posibilitățile de stocare, injecție și extragere a gazelor naturale din depozitele din Ucraina, titularul obligației de stocare a gazelor naturale SA „Energocom” a informat despre existența unor riscuri majore în ceea ce privește stocarea gazelor naturale pe teritoriul Ucrainei, despre faptul că traderii internaționali au redus cantitățile de gaze naturale stocate în Ucraina, despre limitările de ordin tehnic care pot afecta livrarea gazelor naturale stocate în România, inclusiv de capacitățile limitate de injecție/extracție a instalațiilor de stocare din România, precum și despre faptul că, SA „Moldovagaz”, cel mai mare furnizor de pe piața locală cu amănuntul este în proces de achiziționare a unor stocuri de gaze naturale în volum de până la 120 mil. m³ pentru a asigura necesarul de gaze naturale inclusiv pentru perioada de iarnă 2024-2025, fapt care ar putea exclude utilizarea gazelor naturale necesar a fi stocate de către SA „Energocom”, în contextul obligației de stocare.

Astfel, titularul obligației de stocare SA „Energocom”, în temeiul art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, din motive ce țin de existența unor limitări de ordin tehnic și din motive ce țin de existența unor riscuri majore în ceea ce privește asigurarea continuității livrării gazelor naturale prin interconexiuni în cantitățile necesare, a solicitat reducerea obligației de stocare a gazelor naturale impuse prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 (punctul 4), de la 102,4 mil. m³ la 50 mil. m³, ce rezultă în reducerea cantității totale de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, de la 149,5 mil. m³ la 97,1 mil. m³, din care 47,1 mil. m³ reprezintă cantitatea de gaze naturale ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate.

Este de remarcat că, întru atenuarea impactului crizei energetice și pregătirea pentru sezonul de încălzire 2022-2023 și 2023-2024, Guvernul Republicii Moldova a asigurat monitorizarea și implementarea mai multor măsuri de reducere a consumului de energie, stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 606/2022 și Hotărârea Guvernului nr. 566/2023. Astfel, în sezonul de încălzire 2022-2023 și 2023-2024 comparativ cu sezonul de încălzire 2021-2022, datorită măsurilor întreprinse precum și a temperaturilor mai ridicate comparativ cu anii precedenți, consumul de gaze naturale (ce include și volumul gazelor naturale destinat pierderilor în rețelele de gaze naturale) a fost redus cu circa 44% (de la 946 la 527 mil. m³) și respectiv 25% (de la 946 la 712 mil. m³).

Considerând riscurile existente în privința securității aprovizionării Republicii Moldova cu energie electrică și gaze naturale, în special începând cu 01.01.2025, în contextul incertitudinii privind prelungirea tranzitului de gaze naturale livrate de SAP „Gazprom” pe teritoriul Ucrainei, prin prezenta Hotărâre se propun mai multe măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul este elaborat în temeiul art. 108² alin. (3) și (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și în temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și ținând cont de existența riscului de limitare în sezonul de încălzire 2024-2025, începând cu 01.01.2025, a aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în baza contractelor existente de furnizare.

Scopul principal al proiectului constă în identificarea și realizarea în termeni utili a unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025, în vederea asigurării fiabile cu resurse energetice și servicii comunale a economiei naționale și a populației.

Principalele prevederi ale proiectului de hotărâre sunt:

1. Instituirea Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau a energiei electrice;

2. Analiza potențialelor riscuri în cazul unor limitări sau sistări de gaze naturale și/sau energie electrică (analizate 2 scenarii);
3. Estimări ale impactului asupra consumului de gaze naturale în cazul realizării măsurilor de prevenire și atenuare aplicate în baza scenariilor analizate;
4. Stabilirea măsurilor necesare a fi întreprinse (cu titlu de recomandare) de autorități/întreprinderi întru pregătirea pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuarea impactului asupra prețurilor și securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau energiei electrice.
5. Reducerea obligației de stocare a gazelor naturale impuse SA „Energocom” prin Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 (punctul 4), de la 102,4 mil. m³ la 50 mil. m³, ce rezultă în reducerea cantității totale de gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, de la 149,5 mil. m³ la 97,1 mil. m³, din care 47,1 mil. m³ reprezintă cantitatea de gaze naturale ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate.

Prevederile proiectului urmează a intra în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ținând cont de contextul regional și necesitatea aplicării imediate a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025, prevăzute în Anexa nr. 2 la proiectul hotărârii.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă I: A nu face nimic.

Efecte pozitive:

Nu au fost determinate, pentru opțiunea dată.

Efecte negative/riscurile lipsei de intervenție:

- Nu vor fi diminuate riscurile privind asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova în sezonul de încălzire 2024-2025;
- Guvernul/Ministerul Energiei nu va fi în măsură să asigure o monitorizare eficientă a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 întreprinse de către părțile responsabile și nu va dispune de mijloacele necesare pentru a interveni în mod prompt pentru prevenirea și contracararea anumitor riscuri;
- Nu va fi realizată acțiunea privind elaborarea și aprobarea unui Plan de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2024-2025, stabilită în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023;
- În cazul în care se decide de a nu întreprinde măsurile necesare pentru promovarea proiectului de Hotărâre de Guvern, nu va putea fi asigurată o bună organizare a părților responsabile în realizarea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025;
- Nu va fi instituită o Comisie guvernamentală de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 la nivel înalt, care ar putea interveni, la necesitate, întru soluționarea anumitor blocaje la nivel național și regional, ce ar putea pune sub risc securitatea aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova.
- Nu va fi posibilă preluarea bunelor practici și experiența vastă deținută de autoritățile europene privind eficientizarea consumului de resurse energetice.

4. Analiza impactului de reglementare

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea examinării acestuia de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Impactul social

În Republica Moldova numărul consumatorilor finali de gaze naturale depășește 823 mii (consumatori casnici peste 807 mii și consumatori noncasnici - 16 mii) și de energie electrică peste 1322 mii (consumatori casnici peste 1274 mii și consumatori noncasnici - 48 mii). Republica Moldova este dependentă practic 100% de importurile de gaze naturale și doar 20% din energie electrică consumată anual este produsă la nivel local. Gazele naturale sunt principala resursă utilizată pentru producerea energiei electrice și termice - ceea ce amplifică fluctuația sezonieră a cererii la nivel de țară. Astfel, orice impact asupra securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova, în special în perioada

rece a anului, ar pune o presiune asupra piețelor de energie electrică și gaze naturale și ar putea avea un impact semnificativ asupra economiei țării.

Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Majoritatea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 prevăzute în proiectul hotărârii de Guvern se regăsesc deja în alte acte normative în vigoare sau nu necesită atragerea unor resurse umane suplimentare pentru realizarea acestora. Odată, cu aprobarea proiectului de hotărâre, Guvernul/Ministerul Energiei va fi în măsură să asigure monitorizarea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 întreprinse de către părțile responsabile și va dispune de mijloacele necesare pentru a interveni în mod prompt pentru prevenirea și contracararea anumitor potențiale riscuri în aprovizionarea cu resurse energetice a Republicii Moldova.

Unele măsuri de prevenire și atenuare a impactului asupra prețurilor și securității aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova prevăzute în Anexa nr. 2 la proiectul hotărârii de Guvern ar putea impune alocarea unor mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat, în special în cazul unor limitări/sistări a furnizării gazelor naturale și/sau energiei electrice, și respectiv constatării unei situații excepționale în sectorul gazelor naturale și/sau energiei electrice.

Totodată, este de menționat că, la această etapă este dificil a fi prognozate cheltuielile pentru fiecare măsură preventivă/de atenuare cu impact asupra bugetului, reieșind din existența mai multor incertitudini, cum ar fi condițiile meteorologice în cadrul sezonului de încălzire 2024-2025, care au un impact direct asupra consumului de resurse energetice, volatilitatea ridicată a prețurilor pentru resurse energetice în această perioadă sau chiar lipsa apariției limitării furnizării de gaze naturale, etc.

Astfel, după caz (în cazul unei situații excepționale în sectorul gazelor naturale și/sau energiei electrice), cheltuielile suplimentare necesare a fi suportate de către autoritățile publice responsabile pentru realizarea Planului măsurilor de prevenire și atenuare, care nu sunt acoperite de către Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418 din 22 decembrie 2023, urmează a fi acoperite din surse bugetare sau alte surse financiare identificate pe parcursul implementării Planului respectiv, în procesul de rectificare a Legii bugetului de stat.

Impactul asupra mediului

Guvernul Republicii Moldova, la fel ca statele membre UE, își propune realizarea măsurilor de reducere a consumului de gaze naturale cu cel puțin 15% față de consumul mediu de gaze naturale înregistrat în perioada 1 aprilie 2017 - 31 martie 2022 (consumul mediu anual în perioada aprilie 2017 – martie 2022 a fost de aproximativ 1,1 mlrd. m³), inclusiv prin realizarea măsurilor de reducere și eficientizare a consumului de gaze naturale stabilit în proiectul de Hotărâre, ceea ce va contribui la reducerea impactului asupra mediului prin reducerea emisiile de gaze cu efect de seră.

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate și analizate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Nu este aplicabil.

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Energiei a plasat anunțul privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025 pe pagina web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12787, precum și anunțul privind inițierea consultărilor publice a proiectului: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12906.

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost supus consultărilor publice prin plasarea acestuia pe pagina web: particip.gov.md, la rubrica Consultare publică/avizare/expertizare și transmiterea spre avizare către părțile interesate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice potrivit art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100 cu privire la actele normative.

Prin scrisoarea nr. 06/2/15555 din 16.09.2024, Centrul Național Anticorupție a prezentat opinia asupra acestui proiect, fiind comunicat că proiectul nu poate fi supus expertizei anticorupție.

Ministerul Justiției, prin scrisoarea nr. 04/2-8447 din 18.09.2024 a prezentat opinia asupra acestui proiect, care a fost inclusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prin proiectul hotărârii de Guvern se propune modificare pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 365/2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale, în scopul reducerii obligației de stocare a gazelor naturale impuse SA „Energocom”.

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării a altor acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu reglementările acestuia.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Scopul principal al proiectului constă în identificarea și realizarea în termeni utili a unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025, în vederea asigurării fiabile cu resurse energetice și servicii comunale a economiei naționale și a populației.

Astfel, măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ sunt stabilite în Tabelul 7 (*Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025*) din Anexa nr. 2 la proiectul hotărârii de Guvern, în care sunt stabilite autoritățile și instituțiile responsabile pentru care se recomandă realizarea acestora, precum și termenii de realizare.

Majoritatea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 prevăzute în proiectul hotărârii de Guvern se regăsesc deja în alte acte normative în vigoare sau nu necesită atragerea unor resurse umane suplimentare pentru realizarea acestora.

În conformitate cu pct. 3 din proiectul hotărârii de Guvern, Ministerele, alte autorități administrative centrale și instituțiile publice, în colaborare cu autoritățile publice locale, vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea prezentei hotărâri și a Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025, și vor prezenta Ministerului Energiei, până la data de 20 septembrie, 20 octombrie și 20 noiembrie 2024, informația despre executarea măsurilor prevăzute în Planul de măsuri.

Ministerul Energiei va prezenta Guvernului, până la data de 30 a lunii următoare perioadei de raportare, informația privind progresul în realizarea Planului de măsuri pentru luna precedentă.

Controlul asupra executării proiectului hotărârii de Guvern este pus în sarcina Ministerului Energiei.

Ministru

Victor PARLICOV

S I N T E Z A

obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025 (număr unic 660/MEn/2024)

Instituția	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Justiției (Scrisoarea nr. 04/2-8447 din 18 septembrie 2024)</p>	<p>Potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ este elaborat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și în scopul identificării și realizării în termeni utili a unor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025, în vederea asigurării fiabile cu resurse energetice și servicii comunale a economiei naționale și a populației. Totodată, conform art. 108² din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, în scopul atenuării majorărilor bruște ale prețurilor pentru gazele naturale și a asigurării funcționării sigure și fiabile a pieței gazelor naturale, se asigură stocarea unor cantități suficiente de gaze naturale, ceea ce reprezintă o obligație impusă în interesul economic general. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării actului normativ. Totodată, aferent rigorilor normative, se vor reține următoarele:</p> <p>La proiectul hotărârii: În clauza de adoptare, pentru corectitudinea redactării, textul „lit. (e)” se va substitui cu textul „lit. e)”, iar sursa publicării Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică se va expune după cum urmează: „(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 480–482, art. 849)”.</p> <p>La pct. 1, cu referire la textul „Comisia este convocată și condusă de către președintele Comisiei. În lipsa președintelui Comisiei, aceasta va putea fi convocată și condusă de vicepreședintele Comisiei. Ministerul Energiei va asigura ținerea lucrărilor de secretariat a Comisiei” se recomandă examinarea oportunității aprobării unui Regulament privind organizarea și funcționarea Comisiei, având în vedere faptul instituirii în fiecare an al acesteia.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă În cazul în care Guvernul va decide aprobarea unui astfel de Plan pentru următorul sezon de încălzire 2025-2026, în contextul în care în trimestrul IV 2024 se planifică a fi aprobat Planul pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale (ce include și un Plan acțiuni preventive), va fi examinată oportunitatea aprobării unui Regulament privind</p>

	<p>La pct. 4, în dispoziția de modificare a punctului 4 din Hotărârea Guvernului nr. 365/2024, se vor exclude cuvintele „se modifică și” ca fiind excedente. Concomitent, semnalăm că redacția propusă a punctului 4 urmează a fi redată din alineat și cu numerotare.</p> <p>La anexa nr. 2: În cuprinsul tabelelor 7 și 8 recomandăm delimitarea coloanei „Autorități/entități competente” în coloane distincte care să includă „Autorități responsabile” și „Parteneri”, or, spre exemplu, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este o autoritate publică autonomă și nu poate fi obligată de Guvern să exercite anumite acțiuni. La fel, remarcăm că Guvernul nu poate să atribuie obligații unor societăți comerciale sau să le desemneze în calitate de responsabili pentru implementarea acțiunilor.</p> <p>Menținerea responsabilității entităților independente sau a societăților comerciale pentru acțiunile vizate ar fi posibilă cu atragerea lor în calitate de parteneri la realizarea acțiunilor propuse, fapt care se va menționa în rubrica respectivă. Astfel, în planul de acțiuni la rubrica „instituția responsabilă” va fi indicată</p>	<p>organizarea și funcționarea Comisiei.</p> <p>Totodată, menționăm că, activitatea Comisiei este una temporară, și se va întruni doar la necesitate, pentru a putea interveni, după caz, întru soluționarea anumitor blocaje la nivel național și regional, ce ar putea pune sub risc securitatea aprovizionării cu resurse energetice a Republicii Moldova.</p> <p>Menționăm că, în anii precedenți, Guvernul Republicii Moldova a asigurat monitorizarea și implementarea mai multor măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire, stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 606/2022 și Hotărârea Guvernului nr. 566/2023, prin care la fel a fost instituită o astfel de Comisie.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă parțial Măsurile prevăzute în Tabelele nr. 7 și nr. 8 sunt cu titlu de recomandare, fapt despre care este menționat în proiect și Nota Informativă. Totodată, majoritatea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 prevăzute în proiectul hotărârii de Guvern se regăsesc deja în alte acte normative în vigoare. Enumerarea acestor măsuri în proiectul HG are drept scop, inclusiv asigurarea unei mai bune monitorizări a realizării de către autoritățile competente a măsurilor ce au</p>
--	--	--

	<p>autoritatea/instituția publică responsabilă de realizarea acțiunilor planificate, în cooperare cu alte entități concrete.</p> <p>Adițional, se vor revizui termenii de realizare care sunt deja depășiți (spre exemplu 15 septembrie 2024 la pct. 16 și 17 din tabelul nr. 7) În ceea ce privește unele figuri și tabele, atenționăm că în textul Planului nu se regăesc normele de referință la acestea. Prin urmare, conținutul Planului se va revizui în acest sens.</p> <p>La definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de aceasta, subpunctele se vor renumera conform prevederilor legale enunțate. Spre exemplificare, în cazul diviziunilor pct. 3 (din proiectul hotărârii) numerotate prin sbp. 1), 2) și 3), acestea se vor numera prin 1.1, 1.2 și 1.3.</p> <p>Referitor la abrevieri se va ține cont de prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.</p>	<p>impact asupra securității aprovizionării cu resurse energetice a țării.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (Scrisoarea nr. 06/2/15555 din 16 septembrie 2024)</p>	<p>În conformitate cu prevederile pct.12 al Hotărârii Guvernului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice nr. 386 din 17 iunie 2020, planul de acțiuni este parte componentă a programului - document de politici publice pe termen mediu (3-5 ani), care derivă din strategie și, respectiv, contribuie la implementarea acesteia prin detalierea și concretizarea acțiunilor ce urmează a fi realizate într-un domeniu sau subdomeniu de activitate. Totodată conform prevederilor art.28 alin.(2) din Legea integrității nr.82/2017 „Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă</p>	

	<p><i>legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare în acest articol – autori), precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția documentelor de politici”.</i></p> <p>Prin urmare, analizând prin prisma normelor citate supra, proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătirea de sezonul de încălzire 2024-2025, nu poate fi supus expertizei anticorupție.</p>	Se acceptă
<p>Cancelaria de Stat (Scrisoarea nr. 17-01-9856 din 03 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Biroul Politici de Reintegrare (Scrisoarea nr. 04-78-9828 din 02 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Ministerul Finanțelor (Scrisoarea nr. 07/5-09/416 din 13 septembrie 2024)</p>	<p>Ca urmare a analizei argumentelor autorului expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de hotărâre, Ministerul Finanțelor susține de principiu proiectul Planului de măsuri pentru pregătirea către sezonul de încălzire 2024-2025.</p> <p>În contextul faptului că scenariile expuse în Nota informativă ar putea necesita mijloace financiare considerabile din bugetul de stat, în scopul evitării situațiilor neprevăzute și spontane care pot apărea în perioada sezonului de încălzire, Ministerul Finanțelor este disponibil de a conlucra și organiza/participa la ședințe de lucru cu Ministerul Energiei și Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</p> <p>Totodată, la data de 12.09.2024 a avut loc o ședință de lucru între reprezentanții Ministerului Energiei și Ministerului Finanțelor în care au fost discutate prevederile proiectului Hotărârii de Guvern și agreeate divergențele pe propunerile Ministerului Finanțelor prezentate prin avizul/scrisoarea nr. 07/5-03/350/1300 din 21.08.2024.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Scrisoarea nr. 10-4601 din 03 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Ministerul Mediului (Scrisoarea nr. 02-07/2489 din 03 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Ministerul Sănătății (Scrisoarea nr. 23/3381 din 02 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă

<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Scrisoarea nr. 03-2768 din 03 septembrie 2024)</p>	<p>La Capitolul III, Tabelul nr. 7 Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 (pagina 18), măsura preventivă nr. 23 „Promovarea utilizării biomasei și surselor de energie regenerabilă în agricultură și elaborarea și implementarea programelor de trecere la utilizarea durabilă a acestor surse în sectorul respective” și măsura preventivă nr.25 „Facilitarea organizării, monitorizării și colectării produselor lemnoase, paielor și altor materii naturale nepericuloase provenite din agricultură sau silvicultură(cu axare pe agricultorii care au obținut subvenții de la stat), MDED urmează a fi exclus din lista „autorităților/entităților competente”, deoarece realizarea acțiunilor în cauză excedează domeniile de competență stabilite în pct.6 din Regulamentul de organizare și funcționare al Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.143/2021.</p>	<p>Se acceptă parțial La măsura preventivă nr. 25, MDED a fost exclus din lista „autorităților/entităților competente” (fiind inclusă cu scopul identificării tuturor agricultorilor ce au primit subvenții de la stat). Totodată, la măsura nr. 23, MDED a fost menținut, ținând cont de necesitatea raportării ulterioare a informației privind subvenționarea agenților economici realizată prin intermediul Programelor gestionate de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului (spre ex. Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 515/2022, altele după caz)</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Scrisoarea nr. 2024PHG-2774 din 02 septembrie 2024)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Educației și Cercetării (Scrisoarea nr. 07-09/5896 din 05 septembrie 2024)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Scrisoarea nr. 17/4504 din 30 august 2024)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne (Scrisoarea nr. 16/3473 din 30 august 2024)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Agencia Națională pentru Reglementări în Energetică (Scrisoarea nr. 04-04/4340 din 03 septembrie 2024)</p>	<p>1) La măsura nr.8 - după cuvântul "dispoziție" se completează cu cuvintele "participanților pieței gazelor naturale, în scop de echilibrare"; - cuvintele "în rețelele de transport gestionate" se exclud, în conformitate cu pct. 590-596 din Codul Rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019. <i>Argumentare:</i> Pentru a evita echivocul din partea participanților la piața gazelor naturale (părților</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

responsabile de echilibrare), se propune de precizat că serviciul de flexibilitate prin stocare în conductă a gazelor naturale se oferă de către OST participanților la piață strict în scop de echilibrare, ori rețelele de transport al gazelor naturale nu pot fi tratate ca instalații de stocare convenționale.

Serviciul de flexibilitate prin stocare în conductă este un instrument oferit părților responsabile de echilibrare (PRE) în vederea acoperirii cantităților de dezechilibru zilnic (pe termen scurt) și evitarea aplicării plăților financiare pentru dezechilibrele provocate.

2) La măsura nr. 9 se propune de exclus ANRE în calitate de autoritate competentă de *"monitorizare și asigurarea păstrării disciplinei comerciale și financiare a utilizatorilor de sistem"*

Argumentare:

De menționat, că în conformitate cu art. 21 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Agenția nu este în drept să se implice în relațiile contractuale dintre întreprinderile energetice și utilizatorii de sistem. În cazul în care se constată încălcarea prevederilor contractuale părțile acționează conform contractelor încheiate care prevăd instrumente precum garanția financiară creată în scop de a atenua riscul de neplată a facturilor emise către PRE.

3) Măsura nr. 12, se propune de exclus.

Argumentarea:

Atribuțiile ANRE referitor la impunerea obligațiilor de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune în baza unor criterii de selectare competitive a gazelor naturale sunt stabilite de Legea nr. 108/2016, poartă un caracter permanent și nu se limitează doar la perioada sezonului de încălzire octombrie 2024 aprilie 2025. Totodată, ANRE retine că argumentarea autorilor din Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect, precum că impunerea obligațiilor de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune este importantă pentru, „*securitatea aprovizionării cu gaze naturale a țării*”, nu este relevantă speței. Menționăm că respectiva obligație nu este impusă în conformitate cu art. 11 alin. (3) lit. a), dar în conformitate cu art. 11 alin. (3) lit. c) și

Se acceptă

Textul a fost redactat.

Se acceptă parțial

Măsura nr. 12 a fost reformulată: „*Monitorizarea implementării prevederilor art. 90 privind furnizarea de ultimă opțiune din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, după expirarea Hotărârii ANRE nr. 444/2021*”.

	<p>art. 90 din Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale. Prin urmare, art. 90 alin. (2) al Legii nr. 108/2016. stabilește fără echivoc că această obligație presupune doar furnizarea în condiții reglementate și la prețuri reglementate aprobate de Agenția a gazelor naturale unor <u>consumatori concreți care și-au pierdut furnizorul</u>. Or, „<i>securitatea aprovizionării cu gaze naturale a țării</i>” are o semnificație de amploare națională și presupune mecanisme care se aplică în cazul în care cantitățile necesare de gaze naturale nu mai pot fi preluate de pe piața gazelor naturale, situație care afectează inclusiv și furnizorul de ultimă opțiune. Concomitent, observăm că prin mecanismul stabilit la art. 90 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale în cazul în care în rezultatul procedurii competitive, nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, „<i>Agenția desemnează un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu depășește trei ani</i>, iar potențialele riscuri asociate Măsurii nr. 12 sunt eliminate.</p>	
<p>Agencia rezerve materiale (Scrisoarea nr. 47/03-545 din 30 august 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Agencia Proprietății Publice (Scrisoarea nr. 05-04-5634 din 30 august 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova Scrisoarea nr. 314 din 10 septembrie 2024</p>	lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
<p>Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (Scrisoarea nr. 19/10-1926 din 30 august 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (Scrisoarea nr. 25-1075 din 04 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (Scrisoarea nr. 4595/24 din 02 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Administrația de Stat a Drumurilor (Scrisoarea nr. 06/01-01/4343 din 02 septembrie 2024)</p>	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<p>Platforma Națională Moldova (Din 30 august 2024)</p>	În legătură cu solicitarea Ministerului Energiei Nr. 09- 2232 din 22 August 2024 privind desemnarea reprezentanților societății civile pentru a fi incluși în calitate membri ai Comisie	

	<p>guvernamentale de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau a energiei electrice, vă informăm că din partea Platformei Naționale sunt desemnați Domnul Petr Comarov – Director Dezvoltare în cadrul A.O. Alianța pentru Eficientă Energetică și Regenerabile (tel. 079408740), și Domnul Sergiu Tofilat – Manager de Program în cadrul Comunității WatchDog.MD (tel. 069258102).</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
<p>Consiliul Concurenței (Scrisoarea nr. DJ-06/583-1304 din 03 septembrie 2024)</p>	<p>S-a atestat că în componența <i>Comisiei guvernamentale de coordonare a măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau a energiei electrice</i> a fost inclus Președintele Consiliului Concurenței.</p> <p>Subsecvent, atribuțiile reprezentantului Consiliului Concurenței în cadrul Comisiei menționate nu sunt specifice atribuțiilor autorității de concurență și ar putea contraveni cu atribuția sa de bază de investigație a cazurilor când sunt semnalate probleme concurențiale prevăzută de Legea concurenței nr. 183/2012 și Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012. În acest scop, semnalăm că Consiliul Concurenței nu dispune de competențe de reglementare a piețelor și despre premisele unui risc de conflict de interes instituțional, ce ar putea apărea în cazul în care reprezentantul autorității de concurență în calitate de membru al Comisiei va participa la coordonarea măsurilor de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și atenuare a impactului crizei energetice în caz de limitare a furnizării gazelor naturale și/sau a energiei electrice, iar ulterior aceste măsuri ar putea constitui obiectul unei plângeri depuse în temeiul Legii nr. 183/2012 sau Legii nr. 139/2012.</p> <p>Având în vedere conflictul de interese atestat și competența de bază de investigație a încălcărilor legislației concurențiale a Consiliului Concurenței, considerăm imperios necesar, ca președintele Consiliului Concurenței să fie exclus din componența Comisiei date.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
<p>Comunitatea pentru advocacy și politici publice „Watchdog.md” (Din 06 septembrie 2024)</p>	<p>1. Formarea unei rezerve de păcură de minim 40 000 tone Anexa 2 la proiectul HG prevede scenariul prin care Gazprom va stopa definitiv livrarea gazelor. Astfel, măsura 8 din tabelul 8 prevede „<i>Trecerea centralei electrice de termoficare (CET sursa 1)</i></p>	<p>Nu se acceptă Reieșind din prevederile proiectului prezentat spre consultări publice, la moment, nu se planifică careva achiziții de păcură a fi</p>

din cadrul SA „Termoelectrica” la funcționarea combinată pe bază de păcură 50% și gaze naturale 50%”. De asemenea, măsura 20 din tabelul 7 prevede „Crearea și menținerea stocurilor de combustibili alternativi pentru producerea energiei termice, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic”.

În cadrul scenariului dat, tabelul 1 prevede un consum estimat de păcură în perioada octombrie 2024 – aprilie 2025 de circa 100 000 tone, inclusiv **un consum de circa 40 000 tone în perioada decembrie – ianuarie.**

Potrivit art. 3 a Directivei 2009/119/CE, nivelul stocurilor de urgență trebuie să constituie cel puțin 61 zile de consum mediu. Deși Republica Moldova încă urmează să transpună aceste reglementări în cadrul legal național, considerăm oportun de a constitui aceste stocuri minime înainte de începerea sezonului de încălzire, din următoarele considerente:

- Există constrângeri, din punct de vedere logistic, privind achiziția și livrarea păcurii în timp util. Consultând opinia participanților pieței, putem remarca faptul că **perioada de livrare a păcurii constituie 6-8 săptămâni din momentul semnării contractului**, iar desfășurarea procedurii de achiziții publice prelungeste și mai mult perioada de recepționare efectivă a păcurii;

- În cazul apariției scenariului privind limitarea livrărilor de gaze rusești, existența rezervei minime de păcură este cu atât mai importantă pentru securitatea energetică a statului.

efectuate de către SA „Termoelectrica” în acest an. A se vedea în acest sens, aliniatul mai sus de Tabelul nr. 1 din proiect „Reieșind din experiența SA „Termoelectrica” în sezonul de încălzire 2022-2023, s-a demonstrat că funcționarea CET Sursa 1 cu utilizarea combinată a combustibilului (gaze naturale – 50% și păcură – 50%) este cel mai fiabil regim, ceea ce reduce semnificativ eventualele efecte negative. Utilizarea combinată a combustibilului gaze naturale - păcură se va considera a fi aplicată în dependență de evoluțiile prețurilor la resursele energetice, disponibilitatea resurselor energetice și impactul asupra vulnerabilității consumatorilor. Utilizarea combinată a combustibilului gaze naturale - păcură nu se examinează a fi aplicată în sezonul de încălzire 2024-2025, având în vedere că nu se estimează a fi înregistrate în această perioadă deficite de gaze naturale pentru acoperirea consumului de gaze naturale al consumatorilor de pe malul drept”.

Totodată, în contextul necesității asigurării existenței rezervei minime de păcură, este relevant a se ține cont de Măsura nr. 19 „Completarea rezervelor de stat de păcură și de cărbune, până la nivelul maxim prevăzut de Nomenclatorul bunurilor materiale din rezervele de stat, în limita disponibilității capacităților de stocare necesare” a fi

		<p>realizată de către Agenția Rezerve Materiale, capacitatea financiară a SA „Termoelectrica” și disponibilitate și starea depozitelor de stocare a păcurii de pe teritoriul CET Sursa nr. 1, precum și de faptul că, compania de stat SA „Energocon” are asigurate capacitățile și instrumentele necesare pentru procurarea, la necesitate, a volumelor suplimentare de gaze naturale din alte surse sau de pe piața spot pentru acoperirea unor eventuale deficite de gaze naturale.</p>
	<p>2. Verificarea stării depozitelor de stocare a păcurii și a blocurilor energetice În eventualitatea formării unei rezerve de păcură de minim 40 000 tone, este necesară verificarea stării depozitelor, astfel încât să fie posibilă stocarea în siguranță a rezervei respective. La stabilirea rezervei minime de păcură trebuie să se țină cont și de starea blocurilor energetice, în ce măsură acestea vor putea funcționa la parametri nominali.</p>	<p>Se acceptă A se vedea argumentarea de mai sus.</p> <p>Tabelul 7, Măsura nr. 20 a fost completată cu textul: „SA „Termoelectrica” va asigura efectuarea verificării stării tehnice a depozitelor de stocare a păcurii la CET Sursa-1 din Str. Meșterul Manole, 3”.</p>
	<p>3. Revizuirea condițiilor pentru achizițiile de păcură În sezonul de încălzire 2022-2023, SA „Termoelectrica” a desfășurat achiziții de păcură în baza deciziei CSE. Condițiile de participare la achizițiile respective aveau unele neajunsuri și riscuri pentru ofertanți, fapt care s-a răsfrânt negativ asupra ofertelor și implicit majorarea prețului de achiziție a păcurii. Evidențiem câteva aspecte relevante în această privință: - Oferta de preț fix: ofertanții urmau să prezinte un preț fix în cadrul licitației, pe când perioada de livrare a păcurii era de 2-3 luni după încheierea licitației. În cazul dat, ofertanții ofereau un preț mai mare, deoarece erau constrânși să includă în oferta de preț riscul privind volatilitatea cotațiilor păcurii la bursă.</p>	<p>Se acceptă parțial Ministerul va solicita SA „Termoelectrica”, revizuirea din timp a condițiilor pentru eventuale achiziții de păcură a fi efectuate, la necesitate, în perioada sezonului de încălzire 2024-2025”.</p>

- Condițiile de plată – după livrarea păcurii: conform condițiilor aprobate de CSE, SA „Termoelectrica” efectua achitarea păcurii după semnarea facturii de recepție. Deoarece situația financiară a întreprinderii este dificilă, ofertanții își asumau riscuri suplimentare privind încasarea contravalorii pentru păcura livrată, iar aceste riscuri erau incluse în preț.

- Condițiile de livrare – la depozitul SA „Termoelectrica”: ofertanții câștigători erau obligați să-și asume riscurile de logistică privind livrarea păcurii pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul dat, principalul risc ține de indisponibilitatea transportului feroviar, având în vedere materialul rulant învechit al CFM. Corespunzător, riscul dat era de asemenea inclus în prețul păcurii, faptul care a contribuit la scumpirea acesteia.

Ținând cont de cele enunțate, recomandăm revizuirea condițiilor de organizare a achizițiilor de păcură, în special pe următoarele aspecte:

a) Stabilirea unei formule de preț: cotațiile bursiere + marja comercială. Această formulă de preț va permite o concurență mai mare în cadrul licitațiilor, deoarece participanții nu vor mai fi expuși riscului privind volatilitatea prețului păcurii la bursă.

b) Condiții de plată: deschiderea unui cont de acreditiv sau escrow. Pentru a obține oferte mai bune de preț, SA Termoelectrica urmează să demonstreze capacitate sigură de plată. Având în vedere imposibilitatea achitării păcurii în avans, cea mai rațională soluție ar fi plasarea mijloacelor pe un cont de acreditiv sau escrow, ceea ce va oferi certitudine ofertanților că aceștia vor primi garantat mijloacele bănești pentru păcura livrată.

c) Punctul de livrare – opțional: la depozitul întreprinderii sau la anumite puncte de trecere a frontierei MD/RO sau MD/UA. Transportarea păcurii pe teritoriul Republicii Moldova este extrem de problematică din cauza lipsei sau indisponibilității materialului rulant la CFM. Anume din acest motiv, în cadrul licitațiilor anterioare o parte din ofertanți au refuzat să-și asume riscurile cu logistica pe teritoriul RM, deși au oferit prețuri foarte atractive. Pentru a depăși această constrângere, este necesară cooperarea între CFM și SA Termoelectrica în partea ce ține de transportarea păcurii pe teritoriul RM, cu implicarea ministerelor de ramură, astfel încât

	riscul de logistică să nu fie pus întru totul pe seama ofertanților.	
„Chișinău-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 1722 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Florești-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 188 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Ialoveni-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 730 din 03 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Ștefan Vodă-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 171 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Ungheni-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 317 din 03 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Cahul-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 375 din 03 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Cimișlia-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 177 din 03 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Găgăuz-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 09-2246 din 26 august 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Orhei-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 333 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Moldovagaz” SA (Scrisoarea nr. 02/2-2477 din 03 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
„Energocom” SA (Scrisoarea nr. 11/23-3030 din 09 septembrie 2024)	<p>La pag. 17 (al treilea aliniat) din Planul de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025 se menționează „... că, în condițiile în care vor fi realizate toate măsurile de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025 și de atenuare a impactului unei potențiale limitări a furnizării gazelor naturale enumerate în Plan, în cazul limitării/sistării furnizării gazelor naturale chiar și cu 100% de către SAP „Gazprom”, nu va fi necesar a purcede la măsura de deconectare a consumatorilor întreruptibili stabiliți de către operatorii de sistem în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului și Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale sau chiar utilizarea stocurilor de securitate...”.</p> <p>Considerăm ambiguă și necesar a fi revizuită formularea evidențiată supra, or, utilizarea stocurilor de securitate este prevăzută printre</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Textul „sau chiar utilizarea stocurilor de securitate” a fost exclus.</p> <p>Totodată, menționăm că, în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, măsura de deconectare a consumatorilor întreruptibili stabiliți de către operatorii de sistem în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului și Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale sau utilizarea stocurilor de securitate, este posibilă a fi aplicată doar în cazul</p>

	<p>acele măsuri de pregătire menite să atenueze impactul unei potențiale limitări a fumizării gazelor naturale (a se vedea pct. 1-2 din Tabelul 7 din Plan).</p> <p>Suplimentar, în lista măsurilor de eficientizare/reducere a consumului de gaze naturale în cazul unei limitări a livrărilor de gaze naturale, expusă în Tabelul 8 al Planului, observăm la pct.5 că stocurile de gaze create conform HG 668/2022 și HG 365/2024 se estimează a fi suplinite în volum de 149.5 mil. m³. Totodată, în pct. 4 al proiectului de hotărâre se relevă că obligația de stocare implică o cantitate de gaze naturale de 50 mil. m³ (fiind diminuată de la 102.4 mil. m³), respectiv, ar fi oportun de ajustat volumul corespunzător, i.e. în loc de 149.5 mil. m³ -97.1 mil. m³.</p>	<p>constatării unei situații de urgență în sectorul gazelor naturale de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
<p>ÎS „Moldelectrica” (Scrisoarea nr. 46-43/2219 din 06 septembrie 2024 și nr. 46-54/2408 din 20 septembrie 2024)</p>	<p>În tabelul 7 din proiect se propun următoarele modificări:</p> <p>Necesitatea modificării numerotării subpunctelor 33.1; 33.2; 33.3; 33.4 în corespundere cu numărul punctului 31 din Tabelul 7, „Măsuri de pregătire pentru sezonul de încălzire 2024-2025” al Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025 de la Anexa nr.2 a proiectului de Hotărâre de Guvern, corect fiind 31.1; 31.2; 31.3; 31.4.</p> <p>La pct. 32, se propune de a fi extins termenul până la data de 20.10.2024, ținând cont de timpul limitat estimat disponibil.</p> <p>La pct. 33, se propune excluderea sintagmei „, , precum și a listei și a Normativului de limitare a consumului de energie electrică pe tranșe în situații deosebite în sistemul electroenergetic”. Normativul de limitare a consumului de energie electrică pe tranșe în situații deosebite în sistemul electroenergetic nu poate fi aplicat la moment în lipsa măsurilor tehnologice de control și monitorizare per consumator, în special în lipsa unor consumatori industriali semnificativi, limitarea cărora ar avea impact asupra echilibrului sistemului. În cazul dat, pentru a asigura un efect, este necesar deconectarea unui număr mare de consumatori (fiecare cu putere relativ mică), și pentru fiecare este necesar asigurarea măsurilor de monitorizare a îndeplinirii limitării și măsurilor de control în cazul neîndeplinirii.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă parțial Pct. 33 a fost reformulat în conformitate cu redacția propusă prin proiectul Planului pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic.</p>
<p>Südzucker Moldova (Scrisoarea nr. 03/1-134 din 03 septembrie 2024)</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>SA „RED-NORD”</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă</p>

(Scrisoarea nr. STP-09/1505 din 03 septembrie 2024)		
SA „Apă-Canal Chișinău” (Scrisoarea nr. 01-9593 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
SA „CET-Nord” (Scrisoarea nr. 220-08/1526 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
SA „Termoelectrica” (Scrisoarea nr. 79/6641 din 09 septembrie 2024)	SA „Termoelectrica” a examinat repetat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024- 2025, (număr unic 660/MEn/2024) și propune de a structura și redacta actul normativ, inclusiv și proiectul Planului de măsuri pentru pregătire de sezonul de încălzire 2024-2025 (anexa nr. 2), în concordanța cu prevederile art. 52 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform cărora <i>"Punctul este elementul structural de bază al hotărârilor Guvernului, al actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate..."</i> .	Se acceptă
„Bălți-Gaz” SRL (Scrisoarea nr. 01-03/1096 din 02 septembrie 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Întreprinderea Municipală a Rețelelor și Centralelor Termice Comrat (Scrisoarea nr. 63 din 30 august 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
SA „FEE-Nord” (Scrisoarea nr. 08-812 din 30 august 2024)	Lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă